

วิทยานิพนธ์

การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2

โรงเรียนประชารัฐ สำนักงานเขตหนองแขม

สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวสุรัสวดี บุรณะไพบูลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

30 ก.ย. 2551

เดือนปี..... สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ทะเบียน..... 00216572

2550

เลขเรียกหนังสือ

๐๔
330.021
5257๗
2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**A STUDY OF SAVING BEHAVIOR OF THE STUDENTS IN
SECONDARY LEVEL OF PRACHABUMRUNG SCHOOL
NONGKHAM, BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION**

MISS. SURADSAWADEE BURANAPAIBOON

**A thesis Submitted in Partial fulfillment of the requirements
For the Master of Arts Social Sciences of Development
At Bansomdejchaopraya Rajabhat University
Academic year 2007**

การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2

นางสาวสุรัสวดี บุรณะไพฑูลย์

สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผา แจ่มประเสริฐ

อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สราวุธ เศรษฐจิ)

Naah in -

(ศาสตราจารย์ ดร. สายหยุด จำปาทอง)

ในชั้นนี้ 1 ทพ. 5 ร. 1

(รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์)

[Handwritten signature]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผา แซ่มประเสริฐ)

[Handwritten signature]

(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

by

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกื้อกูล ชื่นขงอนันต์)

Q. 10. 10/10/20

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปัญญา เสนะวีณิน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 ท่านคือรองศาสตราจารย์ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผา แซ่มประเสริฐ อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกื้อกูล ยืนยงอนันต์ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปัญญา เสนะวิณิน กรรมการและเลขานุการ ซึ่งท่านได้เสียสละเวลาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและให้คำแนะนำอย่างดี ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์นิอร ไชยพรพัฒนา ที่ช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องในงานวิจัย ขอขอบคุณ คุณธีรศักดิ์ สุทธินันทวรกุล คุณวันเพ็ญ สุขลอย อาจารย์ประไพ อุทยานะกะ อาจารย์เกษม สุทธิพงศ์ อาจารย์วิไล นายะสุนทรกุลและอาจารย์นาคยา ทองเสงี่ยม ที่เป็นกำลังใจและเจ้าหน้าที่บัณฑิตทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือในการประสานงานจนประสบความสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันสูงสุดแด่คุณแม่สาขันธ์ บุรณะไพบุลย์และขออุทิศให้กับบิดาที่ล่วงลับไปแล้ว รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานทางการศึกษาและประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

นางสาวสุรัสวดี บุรณะไพบุลย์

สุรัสวดี บุรณะไพฑูรย์ . (2551) การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา .
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผา แซ่มประเสริฐ อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงปีที่ 6 ในโรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 211 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ และพฤติกรรมการออมของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน การหาค่าสถิติทดสอบไคว์-สแควร์ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการออมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยพฤติกรรมการออมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนตรวจสอบราคาสินค้าก่อนซื้อ รองลงมา คือ นักเรียนไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่ เพราะของเดิมยังใช้ได้อยู่ และการที่นักเรียนนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันไปออมไว้
2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนพบว่า เพศ รายรับของนักเรียน รายจ่ายของนักเรียน รายได้ของผู้ปกครอง ปัจจัยจากครู และปัจจัยจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Suradsawadee Buranapaiboon . (2008) : A study of saving Behavior of the students in
 Secondary level of Prachabumrung School Nongkham , Bangkok Metropolitan
 Administration : Graduate School , Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Advisor:
 Assoc . Prof . Dr. Nongluksana Thepsawasdi Asst . Prof . Bupha Champrasert ,
 Mr. Thaweesak Jongpradubgiat .

The purposes of this research were to study the saving behavior of the students in
 secondary education level of Prachabumrung School and study the relation of personal
 factors , environment factors with the saving behavior . The sample in this research were 211
 students in grade 4-6 in Prachabumrung School. The research instrument was the
 questionnaire collecting the data on factors and saving behavior of the students . Data were
 analyzed by descriptive statistic , Chi – square test and Pearson correlation coefficient .

The research results indicated that :

1) The saving behavior of students was at average and to high level . The highest
 mean of saving behavior was price checking before purchasing the commodities , the students
 did not purchase new cloths because the old one still can be used , and the students save
 the remaining money .

2) There was relationship of the factors such as , gender , student income , student
 spending , parent income , teacher relationship , friend relationship with saving behavior of
 students at level of significant .01

สารบัญ

	หน้า
ประกาศนุญการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออมและพฤติกรรมการออม	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากสื่อ	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากครู	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากเพื่อน	34
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ปังจั๊บส่วนบุคคลของนักเรียน	52
ตอนที่ 2 การศึกษาระดับปังจั๊บด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการออมของ นักเรียน	54
ตอนที่ 3 การศึกษาระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียน.....	57
ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปังจั๊บด้านส่วนบุคคล ปังจั๊บด้าน ครอบครัวปังจั๊บด้านสื่อ และปังจั๊บด้านสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรม การออมของนักเรียน.....	59
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผลการวิจัย	66
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	81
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	85
ภาคผนวก ค ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนประชาบำรุง.....	92
ภาคผนวก ง ประวัติย่อผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงวัตถุประสงค์ของการออมของคนไทย ในปี พ.ศ. 2536 และ ปี พ.ศ. 2541	9
2	แสดงรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อเนื่อง เป็นรายภาค พ.ศ. 2547	26
3	แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	47
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	52
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวม.....	54
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านครูที่มีต่อ พฤติกรรมการออมของนักเรียน	55
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านเพื่อนที่มีต่อ พฤติกรรมการออมของนักเรียน	56
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมการออมของ นักเรียน	57
9	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออม	59
10	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อกับพฤติกรรมการออม	62
11	สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออม.....	64

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	7
2	สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	38

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การออมเป็นการเก็บเงินอย่างฉลาดและประหยัด เพื่อให้เหลือเก็บออมทำให้เงินเพิ่มขึ้นอย่างมีแบบแผน นโยบายทางด้านเศรษฐกิจของทางรัฐบาลแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมุ่งสนับสนุนการออมในทุกระดับโดยใช้นโยบายการออมที่เหมาะสมและส่งเสริมจิตสำนึกในการประหยัดเพื่อลดหนี้สินในระดับครัวเรือนและเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในวัยสูงอายุ (“คำแถลงนโยบาย” 2549, ออนไลน์) ปัจจุบันสภาพของสังคมไทย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประกอบกับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติที่แพร่กระจายเข้ามาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางด้านข้อมูลและข่าวสารที่สะดวกรวดเร็วทั่วถึงกันทั้งโลก และการรับวัฒนธรรมที่เน้นทางด้านวัตถุ จึงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ทำให้สมาชิกในสังคมมีความต้องการทางด้านวัตถุ และพยายามทุกวิถีทางที่จะแสวงหาเพื่อสนองความต้องการของตนที่ก่อให้เกิดการเห็นแก่ตัวและมุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตัว (ฉฐกรณ์ สิทธิชัย, 2541 : 1)

จากการสำรวจรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พ.ศ. 2545 – 2549 พบว่า รายได้ ค่าใช้จ่ายและหนี้สินต่างก็มีอัตราการเพิ่มที่สูงมากขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) สภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละครัวเรือนในเรื่องการออมเงินอยู่ในระดับต่ำ โดยถึงแม้จะมีการออมเกิดขึ้นแต่ก็เป็นออมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ประชาชนสังคมยุคใหม่มีการใช้จ่ายเงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย ไม่รู้ค่าของเงินขาดความคิดเกี่ยวกับเรื่องการออมและออมเงินไม่เป็น ฯลฯ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนเอเชียที่เป็นพวกเศรษฐกิจใหม่เป็นอันมาก (กฤษดา ธีระโสภณ, 2548)

เมื่อพิจารณาในแง่ของหลักพฤติกรรมนิยม จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลมาจากการถูกกำหนดด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อน และการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของบุคคลได้ด้วย ดังนั้นการปลูกฝังค่านิยมในเรื่องการออมให้แก่เด็กและเยาวชน จึงถือเป็นเรื่องสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมของประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศในเอเชีย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดหลักสูตร โดยเน้นเรื่องการออมเงินให้แก่เด็กมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะฮ่องกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่นที่มีการเน้นย้ำในเรื่องนี้เป็นพิเศษและอีกหลายประเทศได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน เกาหลีใต้ ก็เริ่มมีการเคลื่อนไหวเช่นกัน ส่วนในสังคมของประเทศที่เจริญแล้วซึ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมการประหยัดเป็นอย่างมาก เพราะในประเทศเหล่านั้นมีการปลูกฝังนิสัยการประหยัดให้กับประชาชนได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ดังเช่น ประเทศอังกฤษ อิสราเอล เป็นต้น ซึ่งสังคมดังกล่าวยึดมั่นในเรื่องการประหยัดอย่างจริงจัง ประชาชนรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองของตนอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประโยชน์คุ้มค่า ทำให้สังคมดังกล่าวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมั่งคั่งเป็นปีๆ (สำรอง เพ็งหนู. 2524 :1)

สำหรับในประเทศไทยนั้น พบว่า มีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการออมมาเป็นระยะเวลานาน โดยจะเห็นได้จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี เมื่อวันที่จันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2525 ในเรื่อง “คุณธรรมที่ควรปฏิบัติเพื่อประเทศชาติ 4 ประการ” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการกลุ่มสมาคมมูลนิธิ. ม.ป.ป. : ก) ซึ่งมีใจความสำคัญดังต่อไปนี้

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์ สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละผลประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

จะเห็นได้ว่าคุณธรรมข้อที่ 3 เป็นการเน้นถึงการอดออมหรือการประหยัดนั่นเองและจากคำขวัญวันแม่แห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2540 ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยความว่า “สอนลูกให้ประหยัด ขจัดวัตถุนิยม ชื่นชมความเป็นไทย” จะเห็นได้ว่าทั้งสองพระองค์ทรงหวังให้พสกนิกรของพระองค์เห็นความสำคัญของการประหยัดและอดออมเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญมากขึ้นในสังคมไทย

ส่วนในปัจจุบันประเทศไทยก็มีการวางแผนเพื่อปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับการออมมากขึ้น ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการระดมการออมโดยการเลือกสรรการใช้จ่ายในระดับที่เหมาะสม และเลือกแนวทางการออมที่เหมาะสม

เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการสร้างทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและการนำเงินที่ออมหรือเงินทุนมาใช้ในการลงทุนอย่างเหมาะสมและสนับสนุนให้เกิดการใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลตอบแทนคุ้มค่า โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อทุนทางสังคมและทุนทางสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของการทบทวนศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญของการประหยัดและการออม โดยระบุไว้ในสาระการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2550 ในส่วนของอุดมการณ์ และหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่2 ความว่า“หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย และสังคมโลก”

(สำนักยุทธศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2550 : 55)

ดังนั้น เพื่อสนองตอบนโยบายการออมและการประหยัดของรัฐบาล และแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจทางโรงเรียนประจำบารุง สำนักงานเขตหนองแขม ได้รณรงค์ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการออมและการประหยัด จะเห็นได้จากการอบรมหน้าเสาธงตอนเช้า การจัดกิจกรรมการออมทุกวันศุกร์สุดท้ายของเดือน การบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย ข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน เนื้อหาส่วนใหญ่มุ่งส่งเสริมในเรื่องการประหยัดและการออมทั้งสิ้น

จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาพฤติกรรมการออมและการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เพราะถือว่าโรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญที่มีหน้าที่กล่อมเกลาลักษณะนิสัยของเด็กต่อจากสถาบันครอบครัว กล่าวคือ ควรสร้างให้เด็กมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต ลดพฤติกรรมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยและฟุ้งเฟ้อเกินความจำเป็น รวมทั้งให้เด็กนักเรียนตระหนักถึงความจำเป็นและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการบริโภค ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษาที่พฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประจำบารุง สำนักงานเขตหนองแขม ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมของนักเรียนได้ในวาระต่อไป และเนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ทำวิจัยมากนัก ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา พฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชานารุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชานารุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชานารุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานครโดยทำการศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประชานารุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 211 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย โดยสุ่มนักเรียนจากทั้ง 12 ห้องเรียนของทุกชั้นเรียน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2540: 400 ; อ้างอิงจาก Yamane.1967: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

2. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 กลุ่มปัจจัย คือ

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- 2.1.1 เพศ
- 2.1.2 อายุ
- 2.1.3 รายรับนักเรียนต่อเดือน
- 2.1.4 รายจ่ายนักเรียนต่อเดือน

2.2 ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.2.1 ด้านครอบครัว

2.2.1.1 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

2.2.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

2.2.2 ด้านสังคม

2.2.2.1 ปัจจัยจากสื่อ

2.2.2.2 ปัจจัยจากครู

2.2.2.3 ปัจจัยจากเพื่อน

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในเรื่องการรู้จักอดออม ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ยับยั้งความต้องการของตนเองอันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประชาบำรุง สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการออมของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ได้แก่

เพศ หมายถึง เพศชายหรือเพศหญิง

อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่แรกเกิดถึงปัจจุบันตามสูติบัตร

รายรับนักเรียนต่อเดือน หมายถึง เงินที่นักเรียนได้รับจากผู้ปกครองมาโรงเรียนในแต่ละเดือน

รายจ่ายนักเรียนต่อเดือน หมายถึง เงินที่นักเรียนใช้จ่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเครื่องอุปโภค บริโภค หรือบริการ

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมด้านครอบครัว หมายถึง สถานภาพการสมรสและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ดังนี้

สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง หมายถึง การใช้ชีวิตของผู้ปกครองได้แก่ โสด คู่หรือสมรสและหย่าร้างหรือแยกกันอยู่

ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งเป็นรายได้ประจำเดือนของผู้ปกครองรวมกันเป็นรายได้

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมด้านสังคม หมายถึง ปัจจัยจากสื่อ ปัจจัยจากครู และปัจจัยจากเพื่อน ดังนี้

ปัจจัยจากสื่อ หมายถึง ผลจากการอ่านหนังสือ บทความ หนังสือพิมพ์ และ นวนิยาย การรับฟังวิทยุ ผลจากการรับชมรายการโทรทัศน์ และรับชมภาพยนตร์ ที่ทำให้นักเรียนปฏิบัติตามสื่อ ชื่นชอบและต้องการเป็นแบบดั่งอย่างในสื่อ การรับเอาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ได้พบจากสื่อมาเป็นของตนเองและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ปัจจัยจากครู หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้เรียน และรับคำสอนจากครู โดยทำให้นักเรียนมีความเคารพยกย่อง ชื่นชอบ ต้องการเป็นแบบครู และประพฤติตนตามแบบอย่างของครู นำเอาความรู้ และเจตคติ ที่ครูสอนและประพฤติให้เห็นไปใช้ในการดำรงชีวิต

ปัจจัยจากเพื่อน หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้คบหาบุคคล และทำให้นักเรียนประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับพฤติกรรม และปฏิบัติตามพฤติกรรมของเพื่อนทั้งด้านดีและไม่ดี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการออมมากขึ้น
3. เป็นแนวทางให้ผู้ปกครองและครูผู้สอนได้เห็นความสำคัญในการออมการเพื่อปลูกฝังและส่งเสริมพฤติกรรมการออมให้กับนักเรียน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- รายรับของนักเรียนต่อเดือน
- ค่าใช้จ่ายของนักเรียนต่อเดือน

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อม

2.1 ด้านครอบครัว

- 2.1.1 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
- 2.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

2.2 ด้านสังคม

- 2.2.1 ปัจจัยจากสื่อ
- 2.2.2 ปัจจัยจากครู
- 2.2.2 ปัจจัยจากเพื่อน

พฤติกรรมการออม
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ช่วงชั้นที่ 2

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า ดำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออมและพฤติกรรมการออม
 - 1.1 นิยามและความหมายเกี่ยวกับการออม
 - 1.2 ความสำคัญของการออมและประโยชน์ของการออม
 - 1.3 แนวทางในการรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม
 - 1.4 แนวทางการปลูกฝังพฤติกรรมการออมและการประหยัด
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากสื่อ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากครู
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากเพื่อน
7. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออมและพฤติกรรมการออม

1. นิยามและความหมายเกี่ยวกับการออม

โสภณ โรจน์ธำรง (2545:18) กล่าวว่าโดยทั่วไปการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโต ต้องอาศัยปัจจัยทุน ซึ่งการสะสมทุนในรูปการลงทุนใหม่ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายในประเทศในรูปเงินออม และเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ ในเรื่องนี้นักเศรษฐศาสตร์ เห็นว่าในระยะแรกของการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ เพราะความสามารถในการออมภายในประเทศมีไม่เพียงพอสนองความต้องการลงทุนภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ความผันผวนสูงสุดของประเทศกำลังพัฒนา ก็คือ การเร่งพัฒนาประเทศโดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ ไประยะหนึ่งแล้วรายได้ประชาชาติและการออมภายในประเทศก็จะเพิ่มขึ้นตาม มีผลทำให้การพึ่งแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศมีขนาดลดลงตามไปด้วย แม้ว่าการพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศจะยังคงจำเป็นและมีอาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

รวมประเทศไทย แต่การพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศมาก และยาวนานเกินไปก็อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ จนถึงขั้นเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจจนต้องลดค่าเงินบาทได้เช่น ในปี 2527 และ 2540 เป็นต้น หากต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นและถอนเงินกลับไป

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (อ้างอิงใน อนิสา เจ็นนันท์ . 2547) ได้ให้ความหมายของคำว่า การออม ว่าหมายถึง การเก็บส่วนหนึ่งของรายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่างๆ ในอนาคต

กรุณา อักษรราช (2547:31) ได้กล่าวถึง การออมไว้ว่า การออมเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการวางแผนทางการเงินที่ดีของชีวิต หากศึกษาให้เข้าใจต้องแท้ถึงกลไกของดอกเบี้ยเงินฝากที่จะได้จากธนาคารแล้วจะพบว่า เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ยิ่ง เพราะการออมในวิธีที่ถูกคือนั้น มิได้เป็นเพียงการเก็บเงินแต่เป็นการเพิ่มพูนรายได้วิธีหนึ่งด้วยในทางกลับกันคนที่ไม่ให้ความสำคัญ ความสนใจ เรื่องการออมตั้งแต่เยาว์วัยก็เปรียบเสมือนปล่อยโอกาสในการสร้างความมั่นคงให้ชีวิตไปพร้อมกับกาลเวลาโดยเปล่าประโยชน์ซึ่งถือว่าการถือโอกาสที่น่าเสียดายยิ่ง

จากข้อมูลสถิติที่ได้มาจากการธนาคารแห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการออมของคนไทย ส่วนใหญ่ ในปี พ.ศ. 2536 และปี พ.ศ. 2541 เป็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงวัตถุประสงค์ของการออมของคนไทย ในปี พ.ศ. 2536 และปี พ.ศ. 2541

วัตถุประสงค์	2536	2541
1. เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา	29.4	42.5
2. เพื่อการศึกษา	21.3	16.5
3. เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	17.9	15.8
4. ต้องการดอกเบี้ย	7.7	13.4
5. เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน	2.5	5.1
6. ซื้อสินทรัพย์อื่นๆ	6.1	3.4
7. เพื่อกิจกรรมทางศาสนา/ประเพณี	3.0	0.8
8. อื่นๆ	12.1	2.8
รวม	100.0	100.0

(หน่วย : สัดส่วนร้อยละ)

แหล่งที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

บุญเสริม บุญเจริญผล (“การออม.” 2548 , ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคำว่า การออม ว่าหมายถึง การเก็บสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสิทธิใดๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ การออม คือ ส่วนของรายได้ที่เหลือจากการบริโภค อาจเป็นคำจำกัดความที่หยابเกินไป นำมาใช้ประโยชน์ได้น้อย การออมจะต้องประกอบด้วยความตั้งใจเพื่อประโยชน์ในอนาคตด้วย

คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงินวุฒิสภา (2548) ได้กล่าวไว้ว่าการออมในประเทศเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่งที่จะเอื้อให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะกลยุทธการพัฒนาประเทศที่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ นอกจากจะทำให้ประเทศต้องประสบปัญหาการดูแลเงินทุนไหลเข้าออกให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจแต่ละขณะ อันส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศและประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายทางการเงินแล้ว ปัจจุบันมีประเทศใหม่ๆ ที่เริ่มพัฒนาและเข้ามาดูแลแหล่งเงินออมของโลกซึ่งมีข้อจำกัดเพิ่มขึ้น การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศดังกล่าวจึงประสบข้อจำกัดและต้องแข่งขันกับประเทศต่างๆ มากขึ้นเพื่อระดมทุนเข้าประเทศ ดังนั้น การเร่งระดมเงินออมในประเทศโดยเฉพาะเพื่อลดช่องว่างการออมและการลงทุนจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเช่นเดียวกับการส่งเสริมการลงทุนที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

วรารณ์ สามโกเศศ (2549 :41-42) ได้กล่าวไว้ว่า การออมคือ การกั้นเงินที่หามาได้ออกมาเป็นของตนเองเท่ากับให้เงินรางวัลแก่ตนเองจากการทำงาน มิฉะนั้น รายได้ทั้งหมดก็จะหมดสิ้นไปกับการบริโภคเพื่อยังชีพและเพื่อหาความสุข การนิยามเงินออมเช่นนี้มีลักษณะของการรุกเพื่ออนาคต ซึ่งแตกต่างจากเศรษฐศาสตร์ที่ให้คำนิยามว่า เงินออมคือส่วนของรายได้ที่เหลือจากการบริโภคซึ่งดูเสมือนเป็นการยอมรับว่า เงินออม คือ เศษเงินเหลือ

เงินออมเป็นฐานสำคัญของความมั่นคงทางการเงินในอนาคตของแต่ละชีวิต ดังนั้น การเกิดขึ้น การรักษาไว้ และการนำเงินออมไปใช้จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (อ้างถึงใน กุณิสรา กฤตวรกาญจน์. 2549) ได้ให้ความหมายของคำว่า การออม (Saving) หมายถึง การออมทรัพย์ ซึ่งการออมทรัพย์ของครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของครัวเรือนอย่างมาก ด้วยเหตุที่ว่าหลังจากที่ครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้ว เมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริง ครัวเรือนจะจัดสรรรายได้ ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสม เรียกการออมเงินส่วนที่เหลือนี้ว่า “การออมทรัพย์”

กองทุนรวม (“การออม.” 2550 , ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคำว่า การออม หมายถึง การเก็บสะสมเงินทีละเล็กละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งการออมส่วนใหญ่มักจะอยู่ใน

รูปของเงินฝากกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุน โดยได้รับดอกเบี้ยเป็น ผลตอบแทน โดยวัตถุประสงค์ของการออม คือ การสะสมเงินเพื่อให้พอทุนในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน

จากความหมายที่นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวไว้พอสรุปได้ว่า การออม หมายถึง ส่วนของรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงที่เหลือจากการบริโภค การรู้จักออมทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากรทั้งส่วนตน และสังคมตามความจำเป็นให้เกิดและคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับฐานะ ความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

2. ความสำคัญของการออมและประโยชน์ของการออม

ความสำคัญของการออม

เอกรินทร์ สัมมาสาธ และคณะ (2544 : 12) ได้กล่าวถึง การออมทรัพย์หรือเงินออม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายของบุคคลซึ่งกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์ เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องเปิดกิจการร้านขายขนมปังเล็ก ๆ เป็นของตนเองในอนาคตให้ได้ เงินออมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดให้เป้าหมายที่วางไว้เป็นจริงขึ้นมาได้ นอกจากนี้เงินออมยังสามารถใช้แก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาคู่คนอื่น การออมทรัพย์จึงควรกระทำอย่างสม่ำเสมอและมีวินัย

สิ่งจูงใจในการออม คือ “เป้าหมาย” อย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอนย่อมก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเก็บออมมากขึ้น เป้าหมายของแต่ละบุคคลอาจจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นสำคัญ ความหวังและความทะเยอทะยานที่มีส่วนจูงใจในการออม เช่น ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีการศึกษาที่สูงขึ้น มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง มีความสุขสบายในวัยชรา หรือมีความหวังที่จะให้ลูกหลานมีหลักฐานที่มั่นคง มีความก้าวหน้าในการทำงาน เป้าหมายในการออมที่แตกต่างกันจะเป็นสิ่งที่กำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมทรัพย์แตกต่างกันไป

วคินี แก้วขาว (2547 : 67-68) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์ที่สำคัญของการออม คือ

1. ออมเพื่อไว้ใช้ในยามชราหรือในวัยที่ไม่มีรายได้แล้ว ซึ่งมักจะเป็นเงินก้อนใหญ่ที่ได้จากการเก็บสะสมมาตลอดชีวิต เงินจำนวนนี้เราพอที่จะคาดคะเนได้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด
2. ออมไว้ใช้ในยามป่วยไข้ ถือเป็นการออมไว้ใช้ในยามฉุกเฉินและจำเป็น เป็นรายจ่ายที่เราไม่สามารถคาดจำนวนเงินล่วงหน้าได้ว่าเป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด เป็นรายจ่ายที่เราไม่คาดคิดและถ้าเป็นไปได้ก็ไม่อยากให้เกิดขึ้นแก่ชีวิตเราและรวมถึงคนในครอบครัวด้วย เป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้

3. ออมเพื่อไว้ใช้ในการลงทุนไม่ว่าจะเป็นการลงทุนทางตรงหรือการลงทุนทางอ้อม การลงทุนทางตรง เช่น การนำเงินออมไปซื้อสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ

4. ออมเพื่อไว้ใช้ในการศึกษา

จากความหมายที่นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวไว้ พอสรุปได้ว่า ความสำคัญของการออม คือ การมีเป้าหมายหรือจุดประสงค์เป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความสำเร็จในการออม โดยขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นหลักสำคัญ

ประโยชน์ของการออม

นพพร เรืองสกุล (2546:18-19) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของการออมไว้ดังนี้ การออมมีประโยชน์คือ

1. ช่วยสร้างหลักประกันให้กับชีวิต
2. ช่วยสร้างอนาคตที่มั่นคงทางด้านการเงินให้กับครอบครัว
3. เพื่อให้มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา ไม่เป็นภาระด้านการเงินต่อลูกหลานและสังคม
4. เหลือเป็นมรดกให้ลูกหลานและสังคม

รวมทั้งเราสามารถหาเงินออมได้จากสมการง่ายๆ คือ เงินออม = รายได้ - รายจ่าย จากสมการเงินออมนี้จะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ต่างๆ ที่แฝงอยู่มากมาย แต่มีหลักการง่ายๆ เบื้องต้นเพียง 2 หลักในการที่จะทำให้จำนวนเงินออมเพิ่มขึ้น คือ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย

1. การเพิ่มรายได้

การเพิ่มรายได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลว่าจะมีความสามารถมากน้อยเพียงใดหรือมีช่องทางที่จะเพิ่มรายได้ได้อย่างไร โดยต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงว่าในโลกใบนี้นั้นไม่มีสิ่งใดได้มาฟรีๆ จะต้องมีความรู้ของการที่จะได้สิ่งนั้นมาด้วยเช่นกันทั้งการลงทุนและลงแรง

หากต้องการที่จะเพิ่มรายได้ ก็ต้องมีการลงทั้งแรงงานและแรงเงินเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในส่วนของการหาซื้อสินค้าที่จะนำมาขาย หากว่าถนัดในการค้าขายหรือหากถนัดในด้านงานฝีมือต่างๆ ก็ต้องมีการลงทุนในส่วนของวัสดุหรืออุปกรณ์ ที่ใช้ในการผลิตสิ่งนั้น นอกจากนั้นแล้วยังต้องมีการลงทุนในเรื่องของแรงงาน คือ ต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นการค้าขาย หรือจะเป็นประดิษฐ์งานฝีมือ

ส่วนคนที่ไม่มีความสามารถพิเศษ หรือ ไม่มีความถนัดทางด้านใด ก็สามารถที่จะไปศึกษาทักษะพิเศษต่างๆ เช่น การเรียนตัดเสื้อ การเรียนประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งยังสามารถที่จะหาแนวคิดเพิ่มเติมในการหารายได้ได้จากรายการวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ อีกหลายแหล่ง

แต่การลงทุนทั้งแรงงานและแรงเงินนั้นยังไม่สำคัญเท่ากับการลงทุนทางด้านการศึกษ ด้วยการเรียนหนังสือให้สูงขึ้น เป็นการเพิ่มรายได้ได้อย่างหนึ่งเหมือนกัน เพราะว่าการศึกษา

ช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด และความสามารถของแต่ละคน คนที่จบการศึกษาสูงจะได้เงินเดือน เบื้องต้นสูงขึ้นตามไปด้วย

เมื่อเริ่มตั้งต้นที่จุดต่างกันเงินเดือนที่เพิ่มในแต่ละปีก็ต่างกัน รวมทั้งโอกาสในการก้าวหน้าในการทำงานก็จะผิดแผกกันไปอีกด้วย การศึกษาจึงนับเป็นการลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้ในอนาคตที่สำคัญอย่างยิ่งด้วย

2. การลดรายจ่าย

การลดรายจ่าย คือ การฉลาดที่จะใช้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงการฉลาดในการใช้จ่ายหรือการฉลาดซื้อด้วยวิธีการต่อไปนี้

2.1 ฉลาดซื้อ คือ การฉลาดที่จะซื้อสิ่งต่างๆ ที่มีต้นทุนต่อหน่วยถูก นั่นคือ สินค้าที่ซื้อควรมีราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพและประสิทธิภาพของสินค้า และไม่ใช่การซื้อสินค้าที่มีราคาและประสิทธิภาพที่สูงมากจนเกินความจำเป็นที่เราจะใช้งาน แต่ควรเป็นการซื้อสินค้าตามความจำเป็นที่จะต้องใช้งาน โดยมองรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้งานในอนาคตด้วย

2.2 ฉลาดใช้ คือ รักษาข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ที่มีให้สามารถใช้งานได้นาน โดยมีการบำรุงรักษาที่ดีและใช้งานอย่างถูกต้องตามสภาพที่เป็นอยู่ รู้จักใช้สิ่งของต่างๆ อย่างประหยัด เช่น ประหยัดไฟ ประหยัดน้ำ ประหยัดน้ำมัน การประหยัดด้วยการใช้อย่างฉลาดจะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่ควรเสียลงไปได้มาก

2.3 การฉลาดใช้ชีวิต คือ ควรนึกไว้ว่าชีวิตคนเราไม่ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุสิ่งของหรือของนอกกายเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม ในทางที่ถูกที่ควร รักษาความพอดี และมีความสุขทางใจอีกส่วนหนึ่งด้วย

สุภาภย์ อินทองคง (2550 : 5-6) ได้กล่าวว่าไว้ว่า การออมให้ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และการพัฒนาชีวิตของเราไม่ว่าจะเป็นการออมเงินและออมทรัพยากรอื่นรวมทั้งการออมชีวิต ซึ่งแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจ แปลว่า กิจที่ประเสริฐคือเป็นกิจที่ช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่และเปิดโอกาสให้คนได้พัฒนาชีวิตคนให้เจริญให้สูงขึ้นได้ การประกอบอาชีพ เช่น การปลูกพืชผักเพื่อบริโภค เพื่อแจกจ่ายแก่เพื่อนบ้าน หรือ เพื่อจำหน่ายให้ได้เงินมา เพื่อนำไปแลกกับปัจจัยด้านอื่น เช่น ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยานพาหนะ เป็นต้น เรียกกันว่า เป็นเรื่องกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ คือ เรื่องการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภค เงินเป็นตัวกลางของการแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายปัจจัยทั้งหลาย จึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีพสูงมาก โดยเฉพาะปัจจุบัน การจะมีเงินได้ก็เป็นเรื่องยาก ดังนั้น เมื่อได้มาก็ต้องรู้จักประหยัดรู้จักออม เพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งของปัจจัยในการดำรงชีพต่อไป

2. ด้านสังคม ในกระบวนการออมถ้ารวมกลุ่มการออมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ถึงจังหวัด ที่ปฏิบัติกันอยู่เช่นนี้เห็นได้ชัดว่า มีผลดี ด้านสังคม คือ เป็นกิจกรรม

ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ให้คนคิดถึงกัน เอื้ออาทรต่อกัน หรือรักกันมากขึ้น อย่างกรณี การออมสังฆะจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เป็นเครื่องมือให้คนที่เป็สมาชิกเอื้ออาทรต่อเพื่อนสมาชิก ต่อผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่การช่วยตัวเองไม่ได้ และได้มีส่วนช่วยเหลือกัน ตั้งแต่วันลืมหามาตุโลกจนถึงวันตาย ถ้าได้ปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ก็จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับครอบครัวและชุมชนได้ทางหนึ่ง

3. ด้านวัฒนธรรม กิจกรรมที่คนส่วนใหญ่ถือปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย มีสาระทั้งที่เป็น ความรู้ ความคิด การปฏิบัติที่มีแบบแผนแน่นอน และทำอย่างต่อเนื่อง และให้ผลเป็นความดีแก่ ผู้ปฏิบัติ เราจัดว่าเป็นวัฒนธรรมพฤติกรรมกรออม กิจกรรมการออม ผลการออมมีลักษณะ เช่นว่านี้ จึงจัดว่าเป็นวัฒนธรรมสำคัญของชุมชนได้อย่างหนึ่ง ถ้าได้ปฏิบัติกันอย่างจริงจังตลอดไป เพราะเนื้อ ในของการอมนั้นมีองค์ประกอบของความเป็นวัฒนธรรมครบถ้วน คือ มีทั้งองค์ความรู้วิธีปฏิบัติ และผลการปฏิบัติที่ชัดเจน ให้ประโยชน์ผู้ปฏิบัติ ได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกาย ด้านสังคม ด้านใจ ด้านจิตวิญญาณ

4. ด้านการศึกษา ภาพรวมทางกระบวนการการออม เป็นเรื่องของ การเรียนรู้ การฝึกตนเอง ผู้ทำการออม หรือเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อออม เพราะต้องรู้หลักคิด หลักการ และหลักปฏิบัติ ตลอดถึง ผลลัพธ์ที่พึง ได้พึงมี การที่ทุกคนเดินเข้าสู่กระบวนการนี้ได้ชื่อว่า เดินเข้าสู่กระบวนการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้น ผู้เข้าส่วนกิจกรรมนี้อย่างตั้งใจจะเรียนรู้ ก็จะ ได้รับ ประโยชน์ส่วนนี้อย่างครบถ้วน โดยไม่รู้ตัว และจะพบว่าตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทางด้านการรู้ การคิด การพูด และการทำ

5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า เขา สัตว์ พืช ที่เราได้เห็น อยู่รอบๆตัวเรา บ้านเรา ชุมชนเรา คือ ชีวิตเรา เพราะว่าเราต้องอาศัยดิน น้ำ ป่า เขา พืช สัตว์เหล่านั้น จึงมีชีวิตอยู่ได้ ดินหุด น้ำแห้ง ฝนแล้ง ป่าถูกเผา ภูเขาพัง สัตว์ล้มตายด้วยโรค บางชนิด ภาวะเช่นนี้ คือ สัญญาณเตือนภัยอันใหญ่หลวง ได้เกิดขึ้นแก่มนุษย์แล้ว เพราะเราเป็นอยู่ได้ พัฒนาได้ ก็ต้องอาศัยสิ่งเหล่านี้ การพูดถึงการออมทรัพย์สิน หรือทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นเรื่อง ใหญ่ยิ่งเท่ากับออมชีวิต เงินทองจะมีความหมายก็เมื่อมีสิ่งนี้ เมื่อไม่มีสิ่งนี้ เงินทองก็หมดความหมาย กลายเป็นเศษกระดาษ เศษโลหะที่กินไม่ได้ ช่วยชีวิตมนุษย์ไม่ได้เลย การใช้เงินเพื่อจัดการ ทรัพยากรให้คงอยู่ในภาวะปกติ จึงเป็นเรื่องต้องคิดต้องทำ

6. ด้านการพัฒนาชีวิต การออมเป็นเรื่องของการรู้ การคิด และการทำ การออมที่เริ่มด้วย การเรียนรู้เรื่องสังฆะ คือ ความจริงที่รู้ ที่คิด ที่พูด ที่ทำ ของตนเอง ว่าจะต้องพูดจริง ทำจริง คิดจริง และรู้จริงนั้น นับเป็นการเรียนรู้เพื่อรู้จักตนเองรู้จักความสัมพันธ์ระหว่างคนกับผู้คนในครอบครัว ในชุมชน เป็นต้น โดยเฉพาะคนในครอบครัวมีภรรยาหรือสามีและลูกๆ รวมปู่ย่าตายาย ถ้าคนใน ครอบครัวรู้จักสังฆะ คือ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง จริงใจ จริงวาจา จริงการกระทำต่อกัน รู้จักข่มใจใน บางโอกาสบางกรณี รู้จักอดทนอดกลั้น รู้จักสละสิ่งของให้แก่กัน และรู้จักสละอารมณ์ชั่ววูบของ

เป็นต้น ก็มีคุณค่าต่อชีวิตของคนในครอบครัว อย่างมากมายแล้ว ยิ่งไปกว่านั้นถ้าได้ศึกษาให้ลึกลงไปใน
 สัจจะของชีวิตทั้งที่ตนเองผู้อื่นสิ่งอื่นรอบๆ ตัวอีกด้วยแล้วก็จะยังเพิ่มคุณประโยชน์ให้อีกมากมาย
 จนถึงขั้นเข้าใจสัจธรรมทั้งที่ตนเองผู้อื่นและสิ่งอื่นก็ถือว่าถึงขั้นสุดยอดของการพัฒนาชีวิต

จึงเห็นได้ว่า คุณประโยชน์ของการออมนั้นมีมากมายมหาศาลถึงเวลาที่เราจะต้องศึกษาเรียนรู้
 และฝึกฝนเรื่องการออมกันอย่างจริงจังและกว้างขวางมากขึ้น ทั้งออมชีวิต ออมสิ่งของ เงินทอง และ
 ทรัพยากรธรรมชาติ

3. แนวทางในการณรงค์ส่งเสริมการออม

แนวทางในการส่งเสริมการออม

กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี (2548 : 56-57) ได้กล่าวไว้ว่า ควรที่จะทำการฝึกฝนให้เด็กได้รู้จัก
 การใช้เงินตั้งแต่อายุ 3 ขวบ เมื่อเริ่มรู้จักการเรียกร้องต้องการสิ่งนั้นสิ่งนี้หรือ ทนทีที่ความเป็นบริโภค
 ได้เกิดขึ้นในตัวเด็ก และเมื่อเด็กอายุ 6 ขวบ ก็ควรที่จะได้รับการสอนเกี่ยวกับการออมว่ามี 4 ประเภท
 คือ

- 1.1 การออมเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
- 1.2 การออมระยะสั้น เช่น การออมเพื่อไว้ซื้อเกม ซื้อซีดี เป็นต้น
- 1.3 การออมระยะยาวเพื่ออนาคต เช่น เพื่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น
- 1.4 การออมที่พิเศษ สำหรับความเป็นมนุษย์ เช่น การออมเพื่อซื้อของขวัญให้ผู้อื่น

หรือเพื่อบริจาคเพื่อการกุศล เป็นต้น

ซึ่งการแยกแยะเช่นนี้จะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องของการแบ่งเงินสำหรับวัตถุประสงค์ต่างๆ
 ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการรู้จักจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน อันเป็นหัวใจของการใช้เงินเป็น

การปฏิบัติเกี่ยวกับการออมทรัพย์

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2544 : 13) การออมทรัพย์จะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น
 ควรจัดทำงบประมาณเงินสดส่วนบุคคล ซึ่งจะทำได้ถ้าหากทราบได้ล่วงหน้าว่าจะมีการออม
 ในแต่ละเดือนเป็นจำนวนเท่าใด เพื่อให้การออมทรัพย์ได้ผล ควรปฏิบัติดังนี้

1. ทำงบประมาณรายได้รายจ่าย เพื่อจะได้รู้ว่าในเดือนนั้นมีเงินเหลือเก็บออมได้จำนวน
 เท่าใด
2. หลังจากทำงบประมาณแล้วจะทำให้ทราบว่าต้องเก็บออมได้เดือนละเท่าใด
 แล้วให้แยกจำนวนเงินออมเพื่อนำไปฝากธนาคารทันที
3. นำรายได้ที่เกิดจากการออม เช่น ดอกเบี้ย หรือเงินปันผลในกรณีเป็นสมาชิก
 สหกรณ์ออมทรัพย์ไปลงทุนต่อทันที เพื่อให้เงินออมงอกเงยยิ่งขึ้น

4. นำเงินออมไปลงทุนเพื่อผลประโยชน์อย่างถูกวิธี โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

วคินี แก้วขาว (2547: 67) ได้กล่าวไว้ว่า การที่เรารู้จักการออมได้ประโยชน์หลายประการ คือ

1. สร้างหลักประกันให้แก่ชีวิตของตนเองในระหว่างที่ยังทำงาน
2. สร้างอนาคตที่มั่นคงทางด้านการเงินให้แก่ครอบครัว
3. เพื่อให้มีเงินใช้สบาย ๆ ในวัยชรา ไม่เป็นภาระการเงินต่อลูกหลานและสังคม
4. มีเงินออมเหลือเป็นมรดกให้ลูกหลาน

การรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2541) ตั้งแต่ต้นปี 2540 เป็นต้นมา หลังจากที่คนไทยคุ้นเคยกับเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วมาสู่เศรษฐกิจถดถอยจนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เงินออมของประเทศที่เคยสูงก็มีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะเงินออมภาคครัวเรือนทางการจึงได้กำหนดนโยบายรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม เพื่อสร้างวินัยในการใช้จ่าย เก็บออม และฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นแกนนำประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม

การรณรงค์มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดและการออมที่ถูกต้อง เพื่อปลูกฝังนิสัยการวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัดและรักการออมในทุกระดับ และเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการออมให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดและการออมจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

ได้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดสัมมนา การบรรยาย การจัดนิทรรศการตามมหาวิทยาลัยและโรงเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งเผยแพร่สื่อการออม อาทิ แผ่นพับ และฉลากคิดเผยแพร่คำขวัญไปยังกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังได้จัดพิมพ์เอกสารรณรงค์ระดมเงินออมเพื่อเป็นเครื่องมือให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปรู้จักการดำเนินชีวิตอย่างประหยัดและปลูกฝังนิสัยให้เก็บออม ตลอดจนมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างถูกต้อง

เอกสารเผยแพร่ประกอบด้วย

1. หนังสือการ์ตูน “มาออมกันเถอะ” มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ และวิธีการออม

2. สมุดบันทึกรับ-จ่ายเงิน สำหรับเด็กวัยรุ่นและประจำครัวเรือนเพื่อใช้เป็นคู่มือในการวางแผนการใช้จ่ายของเด็กและผู้ใหญ่ให้ถูกต้องและเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการประเมินการใช้จ่ายที่ผ่านมาว่าเหมาะสมหรือไม่เพียงไร เพื่อจะได้นำไป

ปรับปรุงแผนการ ใช้จ่ายอย่างชาญฉลาดในอนาคต เช่น การคัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นหรือฟุ่มเฟือยลง โดยเฉพาะสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งหากประชาชนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างฉลาดและสามารถเก็บออมได้ นอกจากจะทำให้การดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวมั่นคงแล้วยังช่วยเสริมสร้างให้ประเทศชาติเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพด้วย

การรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออมจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการประหยัดและการออมในทุกกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มนักเรียน นิสิต และนักศึกษา กลุ่มสตรีและแม่บ้าน กลุ่มวัยทำงาน และประชาชนทั่วไป โดยมีแผนปฏิบัติงานต่อเนื่องที่สำคัญดังนี้

1. การรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออมในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นโฆษณาประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ วารสาร เป็นต้น
2. จัดนิทรรศการรณรงค์การประหยัดและการออมตามกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
3. ขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อบรรจุเรื่องการประหยัดและการออมในหลักสูตรการศึกษา ทั้งนี้ ปลุกฝังค่านิยมและจิตสำนึกให้แก่เยาวชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการประหยัดและการออมตั้งแต่วัยเยาว์
4. กำหนดวันออมแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการใช้จ่ายอย่างประหยัดและการเก็บออมเงินเพื่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต สร้างสังคมอย่างมีเป้าหมาย และสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
5. ขอความร่วมมือกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยพิจารณาออกแสดงมปี่รณรงค์ระดมเงินออม
6. จัดฝึกอบรม สัมมนา และเสวนา ผู้นำกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวร่วมในการเผยแพร่แนวคิดเรื่องการประหยัดและการออม รวมทั้งเสริมสร้างวัฒนธรรมการออมในกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ
7. จัดเสวนาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม
8. ศึกษา "วัฒนธรรมการออม" ของคนไทยในอดีตและปัจจุบัน เพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมการออม

4. แนวทางการปลูกฝังพฤติกรรมการออมและการประหยัด

ไพฑูรย์ พงศะบุตรและคณะ (2523 : 57-58) ได้เสนอหลักสำคัญในการประหยัดและการออมทรัพย์ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดบใช้จ่ายอย่างมีระเบียบเหมาะสมกับรายได้ของตน โดยจ่ายตามรายได้ที่ตนมีไม่ฟุ่มเฟือยให้เหลือเก็บบ้าง แต่อย่าถึงกับฝืดเคือง เช่น นักเรียนได้ค่าอาหารวันละ 5 บาท ก็ควรซื้อ

อาหารที่ราคาไม่แพง มีประโยชน์แก่ร่างกายไม่ต้องซื้ออาหารแพงมาก น้ำดื่มของโรงเรียนมีก็ควร ดื่มน้ำที่โรงเรียนให้ ไม่จำเป็นต้องไปซื้อน้ำอัดลมดื่มให้เสียเงิน หรือแบ่งเงินเก็บไว้ฝากธนาคาร เวลาอยากได้อะไร ก็มีเงินของเราเองที่จะซื้อหา ไม่จำเป็นต้องรบกวนผู้ปกครอง หรือไม่จำเป็นต้อง ขอยืมจากใคร

2. ใช้จ่ายด้วยความรอบคอบ ซื้อแค่สิ่งที่จำเป็นและต้องใช้ อย่าซื้อเพราะเอาอย่างคนอื่น การซื้อหาจะต้องดูความจำเป็นเป็นหลัก ว่าควรซื้ออะไรก่อน อะไรหลัง และของนั้นต้องเป็น ประโยชน์ และคุ้มค่าของเงินที่เสียไป อย่าซื้อเพราะเชื่อโฆษณา เพราะเป็นการซื้อที่ขาดเหตุผล ในการเชื่อคำของผู้ขายมากกว่าความต้องการที่แท้จริงของเราเอง

3. รู้จักถนอม เก็บรักษา ซ่อมแซมของใช้ อย่าทิ้งขว้างให้เสียหาย ต้องรู้จักเก็บรักษาให้ คงทนถาวร รู้จักซ่อมแซมของเก่าที่ยังใช้ได้เอาไว้ใช้ ถ้ารู้จักทำ รู้จักดัดแปลงจะประหยัดได้มาก เช่น เสื้อผ้าขาดก็รู้จักปะ ดึงเท้าขาดใช้ไม่ได้ก็เอาเชือกของเท้า จะทำให้รองเท้างาม มากกว่าการใช้ แปร่งขาด เป็นต้น ซึ่งรวมถึง การรักษาสัตว์ที่เป็นของส่วนรวมด้วย

4. รู้จักพึ่งตัวเอง การพึ่งตัวเอง คือ การรู้จักหารายได้ หาทรัพย์ให้แก่ตัวเอง เลี้ยงตัวเอง ได้ไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น แม้ในระหว่างที่เป็นเด็กต้องพึ่งผู้ใหญ่ก็ตาม เช่น บิดามารดาให้เงินค่าขนม ก็ควรใช้จ่ายอยู่ในวงเงินที่ท่านให้ อย่าใช้จ่ายเกินตัวจนต้องไปขอท่านเพิ่มทำให้เป็นภาระแก่ท่าน

5. ไม่กู้หนี้ยืมสิน การกู้หนี้ยืมสินเป็นทุกข์ เพราะรายได้ตามปกติก็ไม่พอใช้อยู่แล้ว เมื่อมี หนี้สินเพิ่มขึ้นไปอีก เราจะพอใช้ได้อย่างไร

ฉะนั้นการใช้จ่ายทรัพย์ต้องมีการวางแผนเป้าหมาย ถ้าสามารถฉบับที่รายละเอียดได้ยิ่งดี เพื่อจะได้เป็นการเตือนใจเราว่าใช้จ่ายอะไรที่จำเป็นหรือไม่เพียงไร และทำให้เรามีโอกาสเทียบราคา ของไปด้วย ดังนั้นการวางแผนเป้าหมายทำให้เราทำอะไรโดยไปประมาณ เป็นการฝึกฝนตนเองให้ประหยัด และมีระเบียบวินัย ไม่ทำอะไรตามอำเภอใจ หรือใช้จ่ายเกินตัว

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 50-51) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนา พฤติกรรมการออมและการประหยัดว่าบุคคลควรปฏิบัติดังนี้

1. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
2. มีความพอดีในการบริโภค ละเว้นการฟุ้งเฟ้อที่เกินความสามารถ
3. ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
4. กำหนัดฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย และใช้เท่าที่จำเป็น
5. ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ฟุ่มเฟือย ตระหนักรู้ถึงหนี้ยวงเงินไป
6. จัดงานและพิธีต่างๆ โดยใช้เท่าที่จำเป็น
7. เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์

8. รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์ ทั้งของตนและของส่วนรวม

9. วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550 : 11-12) ได้กล่าวไว้ว่าคำขวัญวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2550 คือ “คุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข” นั้น นับหนึ่งได้แสดงถึงเป้าประสงค์ในการมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้ใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำริของในหลวงที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างพอเพียง จึงเสนอแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย โดยปลูกฝังแนวคิดและลักษณะชีวิตที่รู้จักการใช้จ่ายเงิน ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ตั้งแต่เยาว์วัย

สาเหตุสำคัญที่ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นครูหรือพ่อแม่ ควรปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้จักการใช้จ่ายเงิน ตั้งแต่อยู่ในวัยเยาว์ ยิ่งอายุน้อยเท่าไรยิ่งดีมากยิ่งเท่านั้น เนื่องจากการลงทุนหรือใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมตั้งแต่เด็ก ทำให้มีระยะเวลาผลตอบแทนยาวนานกว่า ดังคำที่ว่า“ออมก่อน รวยกว่า” นั่นเอง เพราะหากเราออมตั้งแต่อายุน้อย เงินที่ออมไว้จะสะสมทบต้นไปเรื่อย ๆ ทำให้ผลสุดท้ายจะชนะคนที่มียัตราการออมสูงกว่าแต่เริ่มการออมซ้ำการฝึกการใช้จ่ายเงินตั้งแต่เด็กเป็นการปลูกฝังนิสัยไปจนเติบโตใหญ่ เช่นการลงทุนในด้านการออม อันเป็นการสร้างนิสัยไม่ฟุ่มเฟือย มีความประหยัดและรู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่เหมาะสม โดยแนวทางสำคัญที่ผู้ใหญ่ควรสอนเด็กในการวางแผน และใช้จ่ายเงินนั้น ได้แก่

1. การสอนให้วางแผนการใช้จ่าย ผู้ใหญ่ควรสอนเด็กวางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อฝึกเด็กกำหนดขอบเขตการใช้จ่ายของตนเองในอนาคต โดยผู้ใหญ่ควรให้เงินเด็กเป็นสัปดาห์ หรือเป็นเดือน และฝึกให้บริหารเงินที่ได้รับในแต่ละสัปดาห์หรือในแต่ละเดือนเองและเปิดโอกาสให้เด็กได้จัดสรรในการใช้จ่ายว่าควรใช้จ่ายอย่างไร ค่าใช้จ่ายในแต่ละวันมีอะไรบ้าง และค่าใช้จ่ายในอนาคตมีอะไรบ้าง เช่น ต้องเสียค่ารถวันละเท่าไร ค่าอาหารวันละเท่าไร เดือนหน้าเปิดเทอมต้องมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ปิดเทอมไปเที่ยวกับเพื่อนต้องเตรียมค่าใช้จ่ายไปเท่าไร ของที่ติดต้องการมีราคาเท่าไร จะซื้อเมื่อใด เป็นต้น

2. การสอนให้วางแผนการออมและการลงทุน ผู้ใหญ่ไม่เพียงแต่สอนให้เด็กมีการวางแผนใช้จ่ายในแต่ละวัน หรือแต่ละสัปดาห์เท่านั้นแต่ควรให้เด็กวางแผนด้านการสะสมเงิน การนำเงินไปลงทุน การนำไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ฯลฯ เพื่อให้เด็กเห็นภาพอนาคตว่าจะใช้จ่ายและออมเงินอย่างไร อันจะช่วยให้เด็กเกิดความยับยั้งชั่งใจ ลดความฟุ่มเฟือยจากการซื้อของตามใจตนเองได้ เพราะเด็กจะพยายามทำตามแผนที่วางไว้ให้สำเร็จ เช่น ถ้าเขาได้เงินเดือนละ 3,000 บาท กำหนดว่าในแต่ละวันต้องเสียค่าอะไรบ้าง เมื่อต้องถึคค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ทั้งหมดแล้วเป็นจำนวนเงินเท่าไร และจะเก็บออมไว้ในแต่ละเดือนเป็นจำนวนเท่าไร จะนำไปลงทุนเท่าไร ลงทุนอะไรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเหมาะสมกับบทบาทในเวลานั้น

3. การสอนให้จัดทำบัญชีการเงิน ผู้ใหญ่ควรสอนเด็กให้รู้จักจัดทำงบประมาณในการใช้จ่ายเงิน โดยผู้ใหญ่เป็นผู้ตรวจสอบว่าเด็กใช้จ่ายเงินอย่างไรบ้าง ชื่อในสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือไม่ การใช้จ่ายเงินมีเป้าหมายที่ดีหรือไม่ การให้เด็กจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย จะช่วยฝึกเด็กให้สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้เขาเห็นคุณค่าของเงินที่ได้รับและใช้จ่ายไปโดยให้มีการจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเป็นประจำทุกวัน

4. การสอนให้รอบคอบในการใช้จ่ายเงิน ผู้ใหญ่ควรสอนเด็กให้ใช้เหตุผลในการพิจารณาข้อมูลโฆษณาสินค้าต่างๆ อย่างรอบคอบไม่ด่วนเชื่อหรือคล้อยตามทันที ซึ่งให้เด็กเห็นว่าการขายสินค้า ผู้โฆษณาย่อมต้องการขายสินค้า ย่อมต้องสร้างแรงดึงดูดให้สินค้าดูมีคุณภาพน่าใช้มากกว่ายี่ห้ออื่นๆ เราคงเคยเห็นโฆษณาชมพูยี่ห้อหนึ่ง ที่นางแบบที่ใช้มีผมเงางามสยายมันวับสะท้อนแสงงดงามน่าชมมาใช้มาก เราอาจนำมาใช้เป็นตัวอย่างให้เด็กเห็นว่าโลกแห่งความเป็นจริงคงเป็นไปได้ยากที่คนธรรมดาจะมีผมสวยงามขนาดนั้น และภาพที่เห็นส่วนมากเกิดจากการแต่ง การใช้มุกกล้องเข้าช่วย แม้เด็กจะซื้อสินค้ายี่ห้อนี้มาใช้ อาจไม่ได้ทำให้ผมเด็กสวยเหมือนนางแบบคนนั้นได้

5. การสอนให้รู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น ผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กเข้าใจความแตกต่างระหว่าง “การซื้อของตามความต้องการ” กับ “การซื้อของตามความจำเป็น” โดยชี้ให้เห็นว่าการซื้อตามความต้องการมักจะมาจากความอยากที่ไม่จำกัด ถ้าปล่อยให้เด็กมีนิสัยชอบซื้อสิ่งของต่างๆ ตามความต้องการ เท่ากับเป็นการเพาะนิสัยฟุ่มเฟือยและชี้ให้เห็นว่าการซื้อของตามความจำเป็นนั้นเกิดจากการใช้เหตุผล ผ่านการคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจซื้อ โดยการตั้งคำถามกับตัวเองว่า “ซื้อเพื่ออะไร” “จำเป็นหรือไม่” “ใช้ของที่มืออยู่ทดแทนได้หรือไม่” การซื้อสินค้าตามความจำเป็นจึงเป็นการควบคุมความต้องการให้อยู่ในระดับที่มีเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้กลายเป็นคนที่มีความรอบคอบในการใช้จ่าย ไม่สร้างปัญหาแก่ตนและครอบครัวเมื่อเขาเติบโตขึ้นและต้องหาเลี้ยงตนเอง อย่างไรก็ตาม การสอนการใช้จ่ายควรเข้าใจถึงความต้องการในการใช้จ่ายของเด็กด้วย ซึ่งในวัยเด็กต้องการในการใช้จ่ายอาจจะมาจากความต้องการการยอมรับจากเพื่อน ผู้ใหญ่จึงควรเข้าใจในจุดนี้ โดยอาจปล่อยให้เด็กบริหารการใช้จ่ายเองไปก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยชี้ให้เด็กเห็นว่า การใช้จ่ายเพื่อการยอมรับจากเพื่อนนั้นแท้จริงแล้วนั้นเป็นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยหรือไม่ อันเป็นการฝึกฝนให้เด็กเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบตนเอง อีกทั้งผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กรู้จักวางแผนเก็บเงินเพื่อซื้อสิ่งที่อยากได้ โดยคำนวณว่าต้องเก็บเงินเดือนละเท่าไร นานเท่าไรถึงจะได้ของที่ตั้งใจไว้ ซึ่งจะเป็นการฝึกให้เด็กมีความอดทน รอคอย และเรียนรู้ว่าไม่มีอะไรที่ได้มาง่ายๆ

6. การสอนให้จัดสรรเงินเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือการสาธารณะ ผู้ใหญ่ไม่ควรสอนเด็กให้ใช้เงินเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง แต่ควรสอนให้เด็กรู้จักการเสียสละเพื่อผู้อื่นด้วย เพื่อฝึกให้เด็กมีใจแห่งการให้ ลดความอยากได้อยากมีเกินจำเป็น รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นที่ไม่สามารถ

ช่วยเหลือตนเองได้ หรือสนับสนุนองค์กรที่ก่อประโยชน์แก่สังคมโดยรวม เช่น องค์กรช่วยเหลือเด็กในชุมชนแออัด องค์กรช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอดส์ เป็นต้น

7. การสอนด้วยแบบอย่างชีวิตการที่ผู้ใหญ่จะสอนเด็กในเรื่องการใช้จ่ายเงินให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องสอนด้วยแบบอย่างลักษณะนิสัยการใช้จ่ายเงินของผู้ใหญ่เองจะเห็นชัดเจนที่สุด โดยผู้ใหญ่ต้องมีวินัยและรู้จักใช้จ่ายเงินได้เหมาะสม มิใช่เพียงแต่สอนด้วยคำพูด ตัวอย่างเช่น ครูควรใช้วิธีการสอนเด็กให้รู้จักประหยัดโดยการประยุกต์การหาวัสดุในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งอุปกรณ์ราคาแพง หรือหาซื้อสื่อการสอนที่มีราคาแพงมาสอนเท่านั้น หรือพ่อแม่เองยังชอบเดินชอปปิงในห้างฯ ชื่อของคาใจตนเอง เด็กที่เดินตามข้อมพึงใจกับการลงไปนอนร้องดิน กร่ำครวญ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองพึงใจเช่นเดียวกัน

วัยเด็กเป็นวัยที่ผู้ใหญ่ ไม่ควรมองข้ามในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามในด้านต่าง ๆ แต่รวมไปถึงค่านิยมเรื่องการลงทุนและการวางแผนการใช้จ่ายเงินด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยสิ่งล่อหลอกทางวัตถุนิยม ที่มีแนวโน้มจะทำให้เด็กมีนิสัยฟุ้งเฟ้อ และอาจเป็นหนี้เป็นสินกันมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นแต่คุณค่าเพียงเปลือกนอกมากกว่าคุณค่าภายใน การสร้างค่านิยมด้านการใช้จ่ายเงินที่ถูกต้อง จึงเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงในชีวิตให้แก่เด็กในระยะยาวเพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

กรุงเทพมหานครกึ่งฉบับพิเศษ (2547: 16-17) ได้กล่าวถึงการสร้างแรงกระตุ้นการออมให้กับเด็กในการใช้จ่าย ดังนี้

1. กระตุ้นให้ลูกๆ รู้จักเก็บเงิน โดยกำหนดจุดประสงค์ที่ทำให้เขา “ต้องการ” ที่จะเก็บเงิน ผู้ปกครองควรแนะนำให้เด็กๆ พัฒนานิสัยการออมเงินโดยการช่วยให้เด็กตั้งเป้าหมายที่มีความหมายต่อเขาจริงๆ โดยดูจากความสนใจของเด็ก

2. ให้แรงจูงใจในการเก็บเงิน โดยผู้ใหญ่สามารถช่วยพวกเขาให้วางแผนเก็บเงินได้ดังนี้

2.1 ควรให้คำตักเตือน เรื่องการตัดสินใจเลือกซื้อของตามอำเภอใจ

2.2 ให้แรงจูงใจ พิจารณาจากเป้าหมายและความพยายามของเด็ก โดยผู้ใหญ่ควรเสนอแรงจูงใจ เมื่อลูกๆ เก็บเงินด้วยเงินสดหรือให้เงินสมทบ เมื่อลูกเก็บเงินได้ คุณอาจตั้งจำนวนเงินออมของลูกจับคู่เงินฝากทุกบาทหรือจำนวนใดก็ตามที่ผู้ปกครองจะสมทบได้ แต่ควรตั้งกฎขึ้นมาสองสามข้อเพื่อให้วิธีนี้ได้ผล

2.2.1 เมื่อเด็กตัดสินใจถอนเงินออกจากธนาคารเพื่อซื้อของอย่างอื่นที่ไม่ได้อยู่ในเป้าหมาย ผู้ใหญ่ก็หยุดให้เงินสมทบจนกว่าเขาจะหาเงินมาเก็บใหม่แทนจำนวนนั้นได้

2.2.2 ติดตามและเก็บหลักฐานอย่างใกล้ชิดทั้งรายรับและรายจ่าย

2.3 การสอนให้เด็กรู้จักเก็บออมเงินทอง พ่อแม่ควรสอนลูกให้ตระหนักถึงเหตุผลของการออมด้วยหลัก 3 ข้อ คือ

2.3.1 สำรองไว้เพื่อฉุกเฉิน

2.3.2 เก็บไว้ซื้อของที่อยากได้ชิ้นใหญ่ ๆ

2.3.3 เก็บไว้ใช้ตอนใด

ถ้าพิจารณาเหตุผลทั้งหมดจะพบว่าเหตุผลข้อที่ 2 เป็นเรื่องที่เด็กๆ เข้าใจง่ายที่สุด ดังนั้นจึงควรเริ่มต้นแจกแจงความจำเป็นของการออมด้วยเรื่องนี้เป็นดีที่สุด นอกจากเงินเบี้ยเลี้ยงปกติ ผู้ใหญ่ควรจะให้เงินกับเด็กๆ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการทำงานพิเศษ เมื่อเด็กๆ มีเงินแล้ว คราวนี้ถึงเวลาเก็บเงิน โดยให้เด็กแบ่งการเก็บเงินเป็น 3 ส่วน ตามหลักการเหตุผลของการออมข้างต้น

3. การสอนเรื่องการเงิน 4 ประการ การช่วยให้เด็กได้เรียนเรื่องการเงิน 4 ประการ จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการออมเงิน โดยเริ่มจาก

3.1 เรียนรู้ที่จะ “ได้อย่างเสียอย่าง” เด็ก ๆ จำเป็นจะต้องเข้าใจว่าเงินเป็นทรัพยากรที่มีจำกัด ไม่ว่าครอบครัวจะรวยล้นฟ้าก็ตาม พวกเขาอาจจะมีสิ่งที่ต้องการได้แต่ไม่ใช่ทุกอย่าง

3.2 ให้เด็กแยกให้ออกระหว่างอยากได้กับจำเป็นต้องมีการอยากได้ของต่างๆ ถือเป็นเรื่องธรรมดาแต่สิ่งสำคัญคือ การรู้ว่าเราต้องทำอะไรเพื่อการอยู่รอด (ความจำเป็น) และสิ่งที่เหลือ คือ ลาภลอย

3.3 พัฒนาความช่างสงสัยเด็กๆ ถูกแวดล้อมไปด้วยโฆษณาในแทบทุกๆ ที่ พวกเขาจะต้องไม่เชื่อทุกอย่างที่ได้เห็นและได้ยิน ผู้ใหญ่ควรนั่งอยู่กับเด็กเมื่อดูโฆษณาโทรทัศน์และถามพวกเขาว่าทำไมตัวหนังสือถึงเล็ก ทำไมถึงต้องพูดเร็ว ถามพวกเขาว่าสินค้าที่พวกเขาใช้นั้นดีเยี่ยมเหมือนในโฆษณาหรือไม่ และพวกเขาารู้สึกอย่างไรเมื่อซื้อของที่ไม่ได้ประมาณการมาก่อน

3.4 อัดทนรอกับความพอใจที่อาจมาถึงช้า เราควรอดใจรอเพื่อช่วยพัฒนาทักษะทางการเงินให้กับเด็ก ๆ

ธนาคารกรุงเทพ (“มัมมูนพ่อกูแม่ สอนลูกเรื่องเงินๆ ทองๆ”.2550,ออนไลน์) ได้เสนอแนวทางในการสอนการออมให้กับพ่อแม่ ดังนี้ พ่อแม่ควรเข้าใจว่าการสอนลูกเรื่องการบริหารเงิน คือ การใช้เงินอย่างฉลาด และมีรหัสลัดออกมอย่างรู้คุณค่าของเงิน วินัยการใช้เงินควรเริ่มจากที่บ้าน

1. พ่อแม่ คือตัวอย่างที่ดีของลูก เด็กๆ จะเรียนรู้การบริหารเงินจากพฤติกรรมของครอบครัว ดังนั้นทัศนคติและพฤติกรรมทางการเงินของพ่อกับแม่ หรือคนในครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องเงินมีส่วนอย่างยิ่งที่จะกำหนดอนาคตทางการเงินของลูกๆ ดังนั้นพ่อแม่จึงควรเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การนับเงินทอนทุกครั้งก่อนเก็บใส่กระเป๋า เปรียบเทียบราคาสินค้าทุกครั้งก่อนซื้อ ใช้ถุงปองลดราคา หรือซื้อผักผลไม้ตามฤดูกาล เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยดีๆ ให้กับลูก ตัวอย่างที่ดีที่สุดในการ สอนลูก คือ การเปิดบัญชีเงินฝากสำหรับลูกๆ และตั้งเป้ายอดเงินออมให้เด็กเพื่อเขาจะได้นำไปใช้ในสิ่งที่อยากได้อย่างต่อไป

2. ให้ลูกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้เงิน พ่อแม่ควรจะเริ่มต้นชักชวนให้ร่วมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเงินของครอบครัวตามความเหมาะสมของลูกในแต่ละช่วงวัย เมื่อพ่อแม่ปรึกษากันเรื่องการใช้จ่ายและการออม สำหรับกิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวทำร่วมกัน เช่น ไปเที่ยว หรือ ไปซื้อของ หรือการออมเงินสำหรับการไปเที่ยวประจำปีของครอบครัว พ่อแม่ควรขอความเห็นจากลูกๆ ฟังว่าเขาจะเสนอความคิดเห็นอย่างไร เด็กๆ จะรู้สึกภูมิใจที่พ่อแม่มาขอปรึกษา และให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องการเงินภายในบ้าน เพราะนั่นแสดงว่า พ่อแม่ยอมรับว่าพวกเขาโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว และพร้อมที่จะรับผิดชอบชีวิตตัวเอง ทั้งเรื่องการใช้จ่าย และการออมเงิน

3. ส่งเสริมให้ลูกมีประสบการณ์จากการทำงาน พ่อแม่ควรสอนให้ลูกได้เรียนรู้การรับผิดชอบในหน้าที่ภายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการทำงานเล็กๆ น้อยๆ ตามความเหมาะสม เช่น จัดเตียงนอน ซักผ้า ล้างจาน เก็บกวาดบ้าน แล้วพ่อแม่ก็ให้เงินเล็กน้อยเป็นรางวัลในการทำงาน

4. ให้ลูกบริหารเงินเอง การให้เงินลูกใช้เป็นรายสัปดาห์หรือเงินเดือนเป็นอีกวิธีหนึ่งในการสอนเรื่องการบริหารเงินและความรับผิดชอบทางการเงิน จำนวนเงินที่ให้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของวัยไม่มากไม่น้อยเกินไป และต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายของลูกด้วย พ่อแม่ควรสอนลูกเรื่องการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เช่น ถ้าลูกอยากได้ของเล่นชิ้นใหม่ ต้องแนะนำลูกว่าจะใช้เงินให้เพียงพออย่างไรและจะมีเงินเหลือเก็บออมไว้ไว้ซื้อของเล่นได้

5. สอนจากบทเรียนในชีวิตประจำวัน ทุกครั้งที่พ่อแม่ต้องทำกิจกรรมทางการเงินในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้บัตรเครดิต เบิกเงินด้วยบัตรเอทีเอ็ม ใช้บัตรเครดิตตามร้านต่าง ๆ หรือเวลาที่พ่อแม่ไปทำธุรกรรมที่ธนาคารควรพาเด็กๆ ไปด้วย แล้วอธิบายให้เด็กฟังว่ากำลังทำอะไรอยู่ วิธีการสอนที่ดีที่สุดคือ เด็กได้รู้ได้เห็นด้วยตัวเอง หรือในสถานการณ์ต่างๆ กัน พ่อแม่ก็สอนลูกเรื่องเงินได้ เช่น ในวันที่พาครอบครัวออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน แล้วคุณแม่ก็จะชำระเงินด้วยบัตรเครดิต พ่อแม่ก็สามารถใช้โอกาสนี้อธิบายให้ลูกรู้จักบัตรเครดิต ความสำเร็จจากการใช้บทเรียนในชีวิตจริงไม่ได้เกิดเพียงครั้งเดียว แต่ควรทำซ้ำๆ พูดย่อยๆ กับเหตุการณ์เดิมๆ โดยพ่อแม่พยายามที่จะทำให้ลูกๆ สนุกไปกับการเรียนรู้ด้วย ไม่ใช่ทำให้ลูกรู้สึกที่กำลังฟังคำบ่น

6. สอนลูกให้รู้จัก “การให้” นอกจากการเก็บออมแล้ว พ่อแม่ควรปลูกฝังเด็กให้รู้จักการให้ โดยสอนเด็กได้รู้ว่าคนที่มั่งเงินเป็นคนที่โชคดี แต่บางครั้งเราก็ควรให้เงินเพื่อช่วยเหลือคนอื่นที่เขาต้องลำบาก เช่น การพาลูกไปบริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง

7. แนะนำระบบธนาคารลูกรู้จัก พาลูกไปเปิดบัญชีออมทรัพย์ที่ธนาคาร แล้วให้ลูกฝากเพิ่มเองที่หลังจากเงินออมในกระปุกออมสิน การได้เห็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้นในสมุดบัญชีเงินฝากจะสร้างความภาคภูมิใจให้เด็กและยังสอนลูกในเรื่องของดอกเบี้ยได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า วัยเด็กจะต้องเรียนรู้แนวทางการยอมรับและรู้จักการประหยัดเวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนคนและสังคมตามความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนคนและสังคม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

สุพัตรา สุภาพ (2531 : 50) กล่าวถึง สภาพเด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวถึง บิดามารดาหย่าร้างแยกกันอยู่ หรือบิดามีภรรยาหลายคน ซึ่งบุตรของภรรยาแต่ละคนได้รับความรัก ไม่เท่ากัน จะทำให้เด็กขาดความสุข คิดว่าคนไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัว จึงกลายเป็นเด็กมีปัญหาในที่สุด เช่น ประพฤติผิดกฎของโรงเรียน ไม่สนใจการเรียนหรือขโมยของผู้อื่น (สุชา จันทร์อม และสุรางค์ จันทน์อม 2529 : 166)

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุนีย์ ชีรดากร (2522: 39) กล่าวถึง อิทธิพลที่ครอบครัวมี ต่อเด็กว่า บิดามารดา และผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและคลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำระยะเวลา ที่ยาวนานกว่าคนอื่นๆ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านความประพฤติและการดำเนินชีวิต และสาเหตุที่ทำให้เด็กประพฤติดนเป็นคนเกเรที่เกิดจากครอบครัว และผู้ปกครองนั้น ได้แก่ การแตกแยก หรือหย่าร้างในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ ไม่ควบคุมดูแล ขาดจิตวิทยาในการอบรมเด็ก มีปัญหาทางเศรษฐกิจและครอบครัว ไม่สนับสนุนให้เด็กเรียนหนังสือ

ชั้นสุด อุกฤษฏ์วิริยะ (2534 : 22-32) กล่าวว่า ผลกระทบของการที่ครอบครัวแตกแยก ไว้ดังนี้

1. มีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก
2. การปรับและพฤติกรรมทางเพศของเด็ก มักมีปัญหาเพราะขาดรูปแบบที่จะเลียนแบบ
3. เด็กเกิดปมด้อยเมื่อออกไปติดต่อกับสังคมภายนอก
4. เด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก เมื่อแต่งงานมีแนวโน้มว่าจะเกิดครอบครัวแตกแยกด้วย

จรรยา สุวรรณทัต (2532 : 10 -14) ได้กล่าวถึง ปัญหาครอบครัวแตกแยก ว่ามีอิทธิพล ต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไว้ดังนี้

1. ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน การหย่าร้างกันของพ่อแม่ นับว่าเป็นผลร้ายต่อการ พัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็กมาก เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าเหวอไม่มั่นใจในตนเอง ไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปเล่นกับเพื่อนมากกว่า บางคนก็อาจจะเก็บตัว ซึมเศร้า บางรายก็อาจจะกลายเป็นเด็กก้าวร้าว ชอบรุกรานผู้อื่นไปก็มี นอกจากนี้แล้วจะเป็นคนที่ไม่มั่นคง ไม่รักใคร่จริง และไม่คิดว่าใครจะรักเขา จริง ทั้งนี้เพราะไม่เคยเห็นใครเป็นแบบอย่างที่ดีมาตั้งแต่เด็กนั่นเอง

2. ครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันจะทำให้เด็กมีความวิตกกังวลสูง เด็กจะไม่เข้าใจว่าพ่อแม่ทะเลาะกันแล้วจะดีกันได้ อาจหุคหุบกันเหมือนปกติ ในความเข้าใจของเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็กนั้น มักจะคิดว่านี่คือภาวะที่สุดจะทนทานได้ และบ่อยครั้งที่เด็วเด็กเล็กมักจะคิดว่าตนเอง คือสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ เพราะเด็ก ๆ ไม่อาจจะทำตัวเป็นกลางในการทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ เพราะในใจของเด็กจะต้องเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผลของความรู้สึกนี้อาจจะเป็นอันตรายต่อการพัฒนานิสัยและความรู้สึกในเรื่องเพศได้ การโจมตีกันให้ลูกฟังของพ่อแม่จะพัฒนานิสัยการเป็นคนที่ชอบหาเรื่องกับผู้อื่น ชอบหาทางเล่นงานคู่สมรส ขกตนข่มท่าน ทำทุกวิถีทางเพื่อชนะคู่ต่อสู้ ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความซื่อสัตย์ และมีแนวโน้มที่จะเป็นโรคประสาทได้

3. ครอบครัวที่มีพ่อคนเดียวหรือแม่คนเดียว มีผลทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาได้โดยไม่ได้รับความปลอดภัยเท่าที่ควร ความเศร้าโศกเสียใจของสามีภรรยา ความเคียดแค้นทางเศรษฐกิจล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการที่จะต้องปรับตัวคู่สมรส และส่งผลกระทบมาถึงเด็กได้ทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า การที่ครอบครัวแตกแยกกัน พ่อแม่หย่าร้างกันเป็นปัจจัยทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นกับตัวเด็ก เช่น เกเร การประพฤติดิฉันในลักษณะต่างๆ การพัฒนาการต่างๆ ที่เด็กได้รับมาในทางที่ผิด หรือ ไม่มีแบบอย่างเลียนแบบ ก็จะทำให้รับการพัฒนาการสิ่งที่เด็กเห็นนั้นไม่ดี รวมทั้งการใช้จ่ายเงินเพื่อชดเชยหรือแก้ปัญหาอย่างไม่สมเหตุผลผลในครอบครัว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ธีระพร อุวรรณโณ (2525 : 317-394 ; อ้างอิงจาก Perry and others . 1975) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อพฤติกรรมความควบคุมตัวเองของเด็กเล็กซึ่งมีสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับต่ำมักคุ้นเคยและให้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากกฎเกณฑ์ของสังคมในชีวิตประจำวันเสมอจึงมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแบบอย่าง และมักจะพบว่าเด็กที่อยู่ในสังคมที่เสื่อมโทรม หรือชุมชนแออัด มักเป็นเด็กที่ขาดความควบคุมตนเอง และมีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกเรและมีปัญหาต่อสังคม ส่วนเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลางและระดับสูง ตัวแปรที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของเด็กขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดู และระดับการศึกษาของบิดามารดา

เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522 : 25-26) ศึกษาพบว่า พ่อแม่ผู้ใช้แรงงาน มีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างต่ำจะเน้นให้ลูกเชื่อฟัง ใช้อำนาจบังคับตามคำสั่ง มีการลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด ในขณะที่พ่อแม่ชนชั้นกลางจะเน้นการอบรมลูกในเรื่องความเป็นอิสระความสามารถพึ่งตนเองได้ การมีเหตุผลและการมีทักษะทางสังคม นอกจากนี้ในสถานการณ์แก้ปัญหา พ่อแม่ที่มาจากครอบครัวชนชั้นล่าง จะแก้ปัญหาให้กับตัวเอง ส่วนพ่อแม่ ชนชั้นกลางจะมีการชมเชยและสนับสนุนทำ

ให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง สำหรับพ่อแม่กลุ่มที่มีการศึกษาสูงหรือรายได้ดี โดยทั่วไปมักจะมีความรู้ความเข้าใจในการที่จะอบรมสั่งสอนบุตร มีการตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษา และมีการตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมบุตรให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536: 44- 45) ได้กล่าว ถึงปัญหาการปรับตัวที่มีผลต่อสุขภาพจิต พบว่า ผู้ที่มีปัญหาการปรับตัวมักมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำเสีย เป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รวบรวมสถิติเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ไว้ดังนี้ (“สถิติเกี่ยวกับรายได้.” 2550, ออนไลน์)

ตารางที่ 2 แสดงรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อเดือน เป็นรายภาค พ.ศ. 2547

(บาท)

ภาค	ขนาดของครัวเรือนโดยเฉลี่ย (คน/ครัวเรือน)	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน		อัตราร้อยละของค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคต่อรายได้ประจำ
		รายได้ทั้งสิ้น	รายได้ประจำ	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	
กรุงเทพมหานคร	3.2	29,843	29,696	22,983	19,842	66.8
ภาคกลาง	3.4	16,355	16,190	13,270	11,865	73.3
ภาคเหนือ	3.2	10,885	10,690	9,361	8,232	77.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.7	10,139	9,933	8,484	7,634	76.8
ภาคใต้	3.7	14,469	14,237	12,981	11,525	81.0
ทั่วประเทศ	3.4	14,963	14,778	12,297	10,885	73.7

ที่มา : รายงานเชิงวิเคราะห์เรื่องรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2547 ระดับจังหวัด สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากตารางแสดงว่า ขนาดของครัวเรือนโดยเฉลี่ยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีจำนวนคนต่อครัวเรือนสูงที่สุด ตามมาด้วยภาคกลาง กรุงเทพมหานคร และภาคเหนือ ตามลำดับ ส่วนด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนกรุงเทพมหานครสูงที่สุด ตามมาด้วยภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ ด้านค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน

กรุงเทพมหานครสูงที่สุด ตามมาด้วยภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปว่า ฐานะของเศรษฐกิจของบิดามารดามีผลต่อการดำรงชีวิต การปรับตัวและการเห็นคุณค่าในตัวเองของบุคคล ผู้ที่มีปัญหาการดำรงชีวิต สาเหตุหนึ่งมาจาก ปัญหาทางเศรษฐกิจของบิดามารดานั่นเอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากสื่อ

1. ความหมายของปัจจัยจากสื่อ

ความหมายของปัจจัยที่ได้จากสื่อ นั้นได้มีนักวิชาการให้แนวคิดไว้ดังนี้

วันดี ทองงอก (2543 : 7) กล่าวว่า สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นเครื่องมือในการให้บริการเพื่อพัฒนาประเทศ โดยการเปลี่ยนแปลงที่สื่อมวลชนทำคือ การ กระตุ้นให้ประชาชนเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมไปสู่วิธีปฏิบัติใหม่ เพราะสื่อมวลชนมีอิทธิพลโดยตรง ต่อทัศนคติ และทักษะของผู้รับ

รัช และ เอทอฟ (วาริศา พลายบัว. 2532 : 21 ; อ้างอิงจาก Rush & Athoff . 1971:16) ศึกษาพบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติ ซึ่งมีผลต่อการสังสมประสพการณ์และพัฒนาบุคลิกภาพ และมีบทบาทในกระบวนการจัดกลาตามาก ทางสังคมและการเรียนรู้แก่บุคคล นักวิชาการทางสังคมวิทยา นักวิชาการทางมานุษยวิทยา และนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ รวมทั้งทางการสื่อสารมวลชนต่างก็ยอมรับบทบาทสื่อสารมวลชนที่มี ต่อชีวิตมนุษย์ด้วยกันทั้งสิ้น

มนต์ชัย นินนาทนนท์ (2526 : 44) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคล ในโทรทัศน์ และคล้ายกับที่ ฮัลโลแรน (Halloran . 2518:13,34) ได้กล่าวว่า โทรทัศน์มีอิทธิพลที่จะเข้าไปถึงขบวนการเรียนรู้ของเด็ก ๆ และสอนให้เด็กทราบถึงคุณค่าทางศีลธรรม และคุณค่าทาง สังคม และเป็นการสร้างทัศนคติและค่านิยมแก่เด็ก

วูด และ เลิส (Wood & Leps . 1983 : 258) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงค่านิยมที่ละน้อยได้ มีอิทธิพลทางตรงจากการถ่ายทอดสื่อ

นอกจากอิทธิพลของสื่อมวลชนในทัศนะของนักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทยได้ ให้ความหมายของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

สุกัญญา ตีระวนิช และ นันทริกา คุ่มไพโรจน์ (2528:17) กล่าวถึง อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเด็กว่า เป็นในลักษณะการลอกเลียนแบบ และครอบงำความคิดรวมทั้งปลูกฝังอุปนิสัย และค่านิยมไปโดยเด็กไม่รู้ตัว

บูวดี เทียรณประสิทธิ์ (2536 : 123) อธิบายอิทธิพลของสื่อสารมวลชนว่าวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่าง ๆ ทุกรูปแบบ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน และอิทธิพลของสื่อมวลชนจะครอบคลุมและเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

กอบกุล ถาวรานนท์ (2543 : 43-48) ให้ความหมายของอิทธิพลของสื่อมวลชนว่าหมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้น หรือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องจากการรับสารจากสื่อสารมวลชน โดยการดู การฟัง และการอ่าน

กฤติกา ลิลาเพตะ (2544 : 43) กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม เจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก และนับวันสื่อมวลชนก็ยิ่งทวีความสำคัญในการเป็นสถาบันสังคมที่มีบทบาทถ่ายทอดค่านิยม เจตคติต่างๆ ให้แก่เด็กและคนในสังคมมากขึ้น เพราะวิถีชีวิตของคนยุคใหม่ต้องการความรวดเร็วในการรับข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการกระทำต่างๆ

สรุปโดยรวมแล้วปัจจัยที่ได้จากสื่อมวลชน คือการที่บุคคลมีความชื่นชอบ และต้องการเป็นอย่างดัวแบบในสื่อ การรับเอาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ได้พบจากสื่อมาเป็นของตนเองและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งส่งผลทางด้านทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคล

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ได้จากสื่อ

สื่อมวลชนมีบทบาทต่อมนุษย์ และสังคมในด้านต่างๆ ดังนี้ การแจ้งข่าวสาร การติดต่อ การถ่ายทอด และการเป็นระบบของการสื่อสาร เนื่องจากสื่อมีผลต่อมนุษย์มาก โดยเฉพาะในด้านการจัดเวลาสังคม และผลกระทบต่างๆ ของการสื่อสาร นักวิชาการจึงให้แนวคิดเกี่ยวกับสื่อไว้ดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ (2539 : 40-41) กล่าวว่า ลักษณะทางจิตใจที่เกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชนจะเป็นสิ่งที่คงทน ในสภาพแวดล้อมอันเหมาะสมจะเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมได้นั้นพิจารณาได้ขั้นตอนทางจิตใจสามขั้นตอนดังนี้

1. การสนใจรับทราบ
2. การเข้าใจเนื้อหาความ
3. การยอมเปลี่ยนตาม อันเกิดได้ในผู้รับสาร

นอกจากนี้สื่อมวลชนมีบทบาทในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมดังนี้ (อลงกรณ์ ปรีวุฒิ พงศ์ 2540 : 61-62)

1. สื่อมวลชนสอนบทบาท ให้รู้ว่าควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรในสังคม การเรียนรู้จากสื่อมวลชนเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ ไม่ต้องจงใจ ทำให้เกิดซึมซับได้ง่าย
2. สื่อมวลชนสร้างค่านิยม ในขณะที่ทุกคนกำลังเรียนรู้บทบาทของการเป็นสมาชิกของสังคมต่าง ๆ จากสื่อมวลชนนั้น ก็จะเรียนรู้ค่านิยมไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมเรื่องการสะสมทรัพย์สิน วิธีดำเนินชีวิต ความทะเยอทะยาน จุดหมายปลายทางของชีวิต และค่านิยมทางเพศ
3. สื่อมวลชนทางทัศนคติ สื่อมวลชนจะเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้แก่สมาชิกในสังคม และจะสอนวิธีการประเมินสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนชี้แนวทางที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติซึ่งทำให้ทัศนคติของคนเราเปลี่ยนแปลงไป
4. สื่อมวลชนสอนวิธีการใช้เวลา คนในสังคมอาจได้แนวทางการใช้เวลาว่างของตัวเองในภาพยนตร์ นวนิยาย และจากข่าวคนดังในสังคม คนที่เป็นเพื่อนสนิทกันไม่จำเป็นต้องมีการใช้เวลาว่างตรงกันเพราะต่างคนต่างก็มีหนังสือ มีภาพยนตร์เป็นตัวชี้แนวทางของการใช้เวลา
5. สื่อมวลชนสอนวิธีการใช้เงิน ในปัจจุบันนี้เด็กมักจะใช้เงินไปกับการบริโภคอาหารราคาแพง กินพร่ำเพรื่อ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย จนเรียกว่า เป็นยุค “สังคมบริโภคนิยม” ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความทะเยอทะยานเกี่ยวกับการใช้เงิน ที่ได้เรียนรู้จากสื่อมวลชน การแต่งตัวจากหนังสือแฟชั่น การนั่งตามร้านอาหารราคาแพงตามที่โฆษณาเชิญชวนคนยุคใหม่นิยม
6. สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมรสนิยม มาตรฐานของสุนทรียทางด้านศิลปวัฒนธรรมในยุคนี้ลดลงไปมาก คนเป็นนักแสดงได้ง่ายขึ้นตามความถึของปรากฏในสื่อมวลชน ละคร นวนิยาย ภาพยนตร์ คนครีมีทุกประเภทสำหรับคนทุกระดับชั้น จนความปรารถนาที่จะพัฒนารสนิยมให้เหมาะสมกับงานศิลปวัฒนธรรมชั้นสูง กลายเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นอีกต่อไป
7. สื่อมวลชนชี้แนะการตอบโต้ทางอารมณ์ ในการดำเนินชีวิตในสังคม เราต้องเผชิญกับสิ่งเร้าต่างๆ มากมาย ทั้งที่เป็นสิ่งของ เหตุการณ์ และตัวบุคคล สื่อมวลชนได้สอนให้เราเรียนรู้การตอบโต้ทางอารมณ์กับสิ่งเหล่านี้
8. สื่อมวลชนกำหนด ปทัสถานของพฤติกรรม สื่อมวลชนได้สร้างกลุ่มอ้างอิงขึ้นมา เช่น การเป็นดารา การเป็นนักกีฬา การเป็นนักวิชาการ การเป็นนักบริหาร การเป็นนักการเมือง สื่อมวลชนจะชี้ให้เราเห็นว่า เขาเหล่านั้นมีปทัสถานของพฤติกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นกลุ่มอ้างอิง ที่เราใฝ่ฝันทะเยอทะยาน จากการได้เรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มจากสื่อมวลชน แล้วก็นำปทัสถานของพฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิงเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

วันดี ทองออก (2543 : 7) กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมดังนี้

1. เป็นอิทธิพลที่ต่างพึ่งพาอาศัยกัน
2. สื่อมวลชนเป็นตัวแทนของสังคมในอุดมคติ โดยมีอิทธิพลในลักษณะช่วยผลักดันการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ช่วยเป็นตัวจักรในการเปลี่ยนแปลงสังคมและการเมือง และช่วยในการปลูกฝังแนวคิดต่าง ๆ แก่สังคม
3. สื่อมวลชนเป็นภาพสะท้อนของโครงสร้างสังคม โดยถือว่าสังคมก็มีอิทธิพลต่อสื่อมวลชน

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2536 : 216-218) กล่าวถึง ผลกระทบของสื่อมวลชนที่มีต่อเด็ก ดังนี้

1. ผลกระทบต่อสุขภาพของเด็ก ในด้านสมรรถภาพทางกาย และโภชนาการ
2. ผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก ในด้านนิสัยเสี่ยงโชค พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. ผลกระทบต่อการพัฒนาสติปัญญา ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นิสัยการอ่าน และด้านการคิดและการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล
4. ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม ทศนคติ และค่านิยม ในด้านการใช้ภาษา การถ่ายทอดวัฒนธรรม และด้านทัศนคติและค่านิยม

ดวงใจ ไทยอุบล (2537 :55) มีแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่ผู้รับสื่อได้รับจากสื่อในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านอารมณ์
2. ด้านสติปัญญา
3. ด้านคุณธรรม
4. ด้านค่านิยมทัศนคติ
5. ด้านการใช้ภาษา

ชาโรณี สุวรรณภานิต (2542 : 51-58) กล่าวถึง อิทธิพลที่สื่อมวลชนมีต่อผู้รับเนื้อหาสาระจากสื่อดังนี้

1. อิทธิพลต่อการซื้อของประชาชน
2. อิทธิพลทางการเมือง
3. อิทธิพลต่อเด็กในด้านพฤติกรรม ความเชื่อ และค่านิยมของเด็ก
4. อิทธิพลต่อรสนิยมของบุคคล

5. อิทธิพลทางด้านความบันเทิง

6. อิทธิพลต่อความก้าวร้าวรุนแรง

กอบกุล ถาวรานนท์ (2543: 43-48) กล่าวถึง อิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านอิทธิพลต่อการซื้อขายของประชาชน อิทธิพลต่อการเมือง อิทธิพลต่อเด็ก อิทธิพลต่อรสนิยม อิทธิพลต่อความบันเทิง อิทธิพลต่อความก้าวร้าวรุนแรง อิทธิพลต่อการศึกษา อิทธิพลต่อสังคม และอิทธิพลต่อประชาคมติ

จรรยา สุวรรณชาติ (2535 : 91) กล่าวว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบและคัดเลือกและควบคุมอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ที่มีต่อเด็ก

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533 : 70-79) กล่าวถึง สมมุติฐานในเรื่องการสื่อสาร 2 จังหวะ (Two-step Flow Hypothesis) ว่าสื่อมวลชนจะส่งสารไปตามสารสนเทศ นั้นจะแพร่กระจายไปยังสมาชิกของกลุ่มได้ดี เมื่อผู้นำกลุ่มยอมรับ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสมาชิกในกลุ่มจะรับสารตามที่ผู้นำกลุ่มและกลุ่มยอมรับ

สรุปจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผลจากการอ่านหนังสือ บทความ หนังสือพิมพ์ และนวนิยาย การรับฟังวิทยุ ผลจากการรับชมรายการโทรทัศน์ และรับชมภาพยนตร์ ที่ทำให้นักเรียนมีความชื่นชอบและต้องการเป็นอย่างดัวแบบในสื่อ การรับเอาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ได้พบจากสื่อมาเป็นของตนเองและนำเอาไปใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น อิทธิพลที่ได้จากสื่อ จึงหมายความว่า การที่บุคคลมีความต้องการเป็นอย่างดัวแบบในสื่อ การรับเอาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมจากสื่อมาเป็นของตนเองและนำเอาไปใช้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากครู

1. ความหมายของปัจจัยที่ได้จากครู

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงปัจจัยที่ครูมีต่อนักเรียนไว้แตกต่างกันดังนี้

สุชา จันทรเฒ (2524 :32) กล่าวว่า ครูและสถาบันการศึกษามีบทบาทในการอบรมเด็กให้รู้จักระเบียบของสังคมในด้านทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ ค่านิยม และแนวคิดต่าง ๆ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 142) กล่าวว่า ครูและโรงเรียนส่งผลต่อความรู้ วัฒนธรรม และพฤติกรรมของเด็ก โดยโรงเรียนจะทำหน้าที่ขัดเกลาเด็กให้มีคุณภาพ

งามตา วณินทานนท์ (2534 : 144-149) มีแนวคิดว่า โรงเรียนและครู เป็นที่อบรมสั่งสอนเด็ก ทั้งทางด้านวิชาการ ระเบียบวินัย ทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็กได้รับความรู้ทางด้านวิชาการ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมต่างๆ ไปจากโรงเรียนและครู

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 60) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กได้รับการอบรมจากครู ได้คบหาเพื่อน ซึ่งทำให้เด็กนักเรียนได้รับการขัดเกลาทางสังคม และบุคลิกภาพของเด็ก แต่โรงเรียนจะมีปัญหาทางด้านการอบรม เพราะ การอบรมไม่ตรงกับทางบ้าน และโรงเรียนสอนในสิ่งที่ป็นทฤษฎีและอุดมคติจนเกินไป และเด็กมักเกรงใจครูมากกว่าพ่อแม่ โดยอยากให้ครูรัก อยากให้ครูชม และพยายามเอาใจครู ดังนั้นครูจึงมีอิทธิพลต่อเด็กมาก

อঞ্জรา สุขารมณ์ (2541 : 45) กล่าวว่า ครูที่จะทำหน้าที่อบรมเด็กให้ได้ผลดี ควรเป็นครูที่รักและหวังดีต่อเด็ก และเด็กต้องมีความรักใคร่และศรัทธาในตัวครูด้วย ครูจึงจะสามารถปลูกฝัง และส่งเสริมสิ่งที่ดี ๆ ให้แก่เด็กและเป็นการป้องกันปัญหาทางจิตใจที่อาจจะเกิดกับเด็กด้วย

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543 :129) กล่าวว่า ครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าครูสอนให้นักเรียนรู้และกระทำแต่สิ่งดี ๆ นักเรียนก็จะเป็นคนดี มีค่านิยมทางคืออยู่กับตัว ทั้งนี้เพราะผลจากครูปลูกฝังค่านิยมให้แก่นักเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ได้จากครู

นักวิชาการ ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยของครูในด้านหน้าที่ของครู ที่ครูมีผลต่อนักเรียนไว้ดังนี้

โรเจอร์ (Rogers . 1977 : 292) กล่าวว่า ครูทำหน้าที่ในการสอนค่านิยมให้แก่เด็ก

ประทุม เป้นสุวรรณ (2519 : 52) กล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่ใช้อำนาจในห้องเรียนเพื่อช่วยควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามปทัสถาน ค่านิยม และระเบียบวินัยของโรงเรียน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2528 : 79) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาและครูมีหน้าที่ในด้านการอบรมสมาชิกในสังคมให้รู้จักระเบียบแบบแผนของสังคม ด้านการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในสังคม และด้านการทำหน้าที่ถ่ายทอด สะสม พัฒนา และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งการจัดระเบียบสังคม

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2536 : 207 -211) กล่าวถึง หน้าที่ครูและโรงเรียนไว้ในด้านการรักษา และถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ในการเข้าสังคม ด้านผสมผสานความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของสังคม ด้านส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกชน ด้านกำหนดความสามารถเฉพาะทาง และด้านบทบาทในการนำการเปลี่ยนแปลง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 42) ได้สรุปหน้าที่ของครูและโรงเรียนไว้ 4 ประการ คือ ขบวนการสังคมประกิต ขบวนการพัฒนาให้มีวัฒนธรรม ขบวนการพัฒนาให้ทันสมัย และ ขบวนการพัฒนาให้มีวุฒิภาวะทางการเมือง

นอกจากนี้ยังพบว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และความคิด ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของพิมพ์พันธุ์ จันทร์เทัญ (2525 : 20-21) พบว่าปฏิกริยาของครูที่มีต่อนักเรียนมีแนวโน้มจัดได้เป็น 3 หัวข้อ คือ

1. ความรู้ที่นักเรียนจะได้รับทั้งวิชาการทั่วไป และวิชาเฉพาะ
2. พฤติกรรมทั่วไปในห้องเรียนและทัศนคติต่อครู (ความสุภาพอ่อนโยน ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์ ความคื้อนิจ และความเอาใจใส่)
3. ความสนุกสนานร่าเริง ความเป็นผู้นำ ความเป็นคนเด่น ความเป็นที่เชื่อถือทางสังคม และความร่วมมือกันระหว่างเพื่อน

อัจฉรา สุขารมณ (2541 : 46- 54) ได้มีแนวคิดถึงสิ่งที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนจะส่งผลต่อจิตใจของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการให้รางวัล
2. ด้านการลงโทษ
3. ด้านการเป็นตัวแทนของครู
4. ด้านการควบคุมเด็กให้มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา
5. ด้านการตามใจเด็ก

จรรยา สุวรรณชาติ . (2535 : 173-174) กล่าวถึง การพัฒนาค่านิยมของเด็กโดยครูไว้ดังนี้

1. สอดแทรกการอบรมปลูกฝังจิตลักษณะในทุกวิชาที่ครูสอน
2. ครูเป็นตัวอย่างหรือตัวแบบที่ดีของเด็ก
3. ครูควรเสริมแรงเมื่อเด็กกระทำความดี หรือมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ

ค่านิยมของสังคม

4. ครูต้องแก้ไขค่านิยมของเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ครูทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างครอบครัวและโรงเรียนโดยทำการพัฒนา

ค่านิยมของเด็กร่วมกับครอบครัว

6. ทำการพัฒนาค่านิยมของคนให้ดีขึ้นเพื่อยกระดับค่านิยมของสังคม

สำหรับวิธีการสอนให้เกิดค่านิยมนั้น สมยศ เม่นแถม (2540 : 11-13) กล่าวไว้ดังนี้

1. การสร้างค่านิยมทางตรง (Direct Approach) ทำได้โดยวิธีการนั่งสมาธิ สวดมนต์ ร้องเพลงหมู่ เล่าเรื่อง กิจกรรมกลุ่ม

2. การสร้างค่านิยมโดยการบูรณาการ (Integration) กับวิชาในหลักสูตร

3. การสร้างค่านิยมบูรณาการเข้ากิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-Curricular Work) เช่น การทำกิจกรรมนอกห้องเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ได้จากเพื่อน

นอกจากอิทธิพลที่เพื่อนมีต่อเด็กแล้ว นักวิชาการมีแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ได้จากเพื่อน ดังนี้

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 60) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่บุคคลชอบยึดเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนยอมรับ และเป็นการแสดงความเป็นพวกเดียวกัน

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2518 :1) กล่าวถึงสาเหตุที่กลุ่มมีอิทธิพลทำให้บุคคลคล้อยตามสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม 2 ประการคือ

1. บุคคลคล้อยตามกลุ่มเพราะต้องการทำตนให้เป็นที่รักใคร่ชอบพอเป็นที่ยอมรับสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม ถ้าบุคคลมีการกระทำหรือความคิดที่ผิดแปลกไปจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มแล้วอาจจะถูกกลุ่มลงโทษได้

2. บุคคลคล้อยตามกลุ่มเพราะให้ความไว้วางใจกลุ่มว่า เป็นแหล่งของความรู้ และการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมขณะที่บุคคลไม่เชื่อว่าตนมีความคิดหรือกระทำที่ถูกต้องก็ยอมยืดยความคิดหรือการกระทำของสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มเป็นเกณฑ์ และเปลี่ยนการกระทำของตนให้คล้ายคลึงกับการกระทำของคนอื่น ๆ ในกลุ่มนั้น

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 60) มีแนวคิดว่าคนมักได้รับการอบรมจากเพื่อนที่อายุเท่ากัน หรือมากกว่า และกล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญดังนี้

1. สอนอำนาจที่ไม่ใช่ของใครโดยเฉพาะ โดยเป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วมด้วย
2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้ได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่
3. ถ่าบทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ ที่กลุ่มสนับสนุน

นอกจากนี้การที่เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และสื่อมีอิทธิพลต่อเด็กนั้น แบนดูรา (จิระพรรณ นิศสภา . 2541 : 26-31 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1977 : unpagged) ได้อธิบายตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (The Social Learning Theory) ว่ากระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการที่เกิดจากการสังเกต โดยเมื่อบุคคลเห็นแบบก็จะสามารถรับรู้สัญลักษณ์ และเลียนแบบสัญลักษณ์ได้ โดยการเลียนแบบนั้น มีองค์ประกอบ 4 ประการด้วยกัน คือ ความสนใจ การเก็บจำ การแสดงออก และการพอใจ

สรุปจากการศึกษา ปัจจัยที่ได้จากเพื่อน หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้คบหาบุคคล และทำให้นักเรียนประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับและปฏิบัติตามพฤติกรรมของ

สรุปจากการศึกษาค้นคว้า ปัจจัยที่ได้จากครู จึงหมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้เรียน และรับคำสอนจากครู โดยทำให้นักเรียนมีความเคารพยกย่อง ชื่นชอบ ต้องการเป็นแบบครู และประพฤติตนตามแบบอย่างของครู มีการยอมรับ และนำเอาความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติที่ครูสอน และประพฤติให้เห็นไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และจากที่ครูมีผลต่อค่านิยมของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยจากครูที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการอบของนักเรียน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจากเพื่อน

1. ความหมายของปัจจัยจากเพื่อน

นักวิชาการได้อธิบายถึงความหมายของปัจจัยจากเพื่อน ที่มีต่อเด็ก ไว้ดังนี้

เฮร์ล็อก (Hurlock . 1978 : 441) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเด็กจะยอมรับเอา ค่านิยมและความสนใจของกลุ่มเพื่อนมาเป็นของตนเอง

นอกจากนักวิชาการต่างประเทศได้อธิบายถึงความหมายของอิทธิพลของเพื่อน และอิทธิพลที่เพื่อนมีต่อวัยเด็กไว้แล้ว นักวิชาการไทยก็ยังให้ความหมายของอิทธิพลจากเพื่อน และอิทธิพลที่เพื่อนมีมีต่อวัยเด็ก ไว้คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันดังนี้

ประสาธ อิศรปริศา (2523 : 94-98) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเจตคติ ความคิด ค่านิยมและการกระทำของเด็ก แต่ยังมีอิทธิพลน้อยกว่าเพื่อนสนิท เพราะวัยเด็กจะรับเอาความคิด เจตคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ และเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อนสนิทของตนมากที่สุด

สุชา จันทร์เอม (2524 : 24-25 , 32) กล่าวว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม และเพื่อนในด้านอิทธิพลต่อการกระทำ อิทธิพลต่อความคิด อิทธิพลต่อการสนใจในการกระทำ ทั้งลักษณะร่วมมือและแข่งขันและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ระเบียบของสังคม

งามดา วณินทานนท์ (2534 : 168-170) มีแนวคิดว่ากลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพล โดยมีลักษณะเป็นการถ่ายทอดทางสังคม และการชักจูงที่อาศัยความสมัครใจในการยอมรับ โดยสมาชิกจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามค่านิยมของกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังเป็นทางออกของเด็กที่ต้องการความเป็นอิสระ กลุ่มเพื่อนสอนประสบการณ์ในเรื่องความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน กลุ่มเพื่อนให้ความรู้ที่ครอบครวไม่สามารถให้ได้ กลุ่มเพื่อนทำให้เด็กได้สัมผัสกับค่านิยมและประสบการณ์ของครอบครัวอื่น และกลุ่มเพื่อนเป็นแบบอย่างแก่เด็ก

สรุป แล้วปัจจัยที่ได้จากเพื่อน ก็คือการที่บุคคลประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับและปฏิบัติตามพฤติกรรมของกลุ่มทั้งในด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติของกลุ่มมาเป็นของตนเอง

กลุ่มทั้งในด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติของกลุ่มมาเป็นของตนเอง และเนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อตัวนักเรียนอย่างมาก ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะนำเอาปัจจัยที่นักเรียนได้รับจากเพื่อนมาเป็นตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง (2548 : 3-15)

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

1. หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนให้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา

และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อมๆกันดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

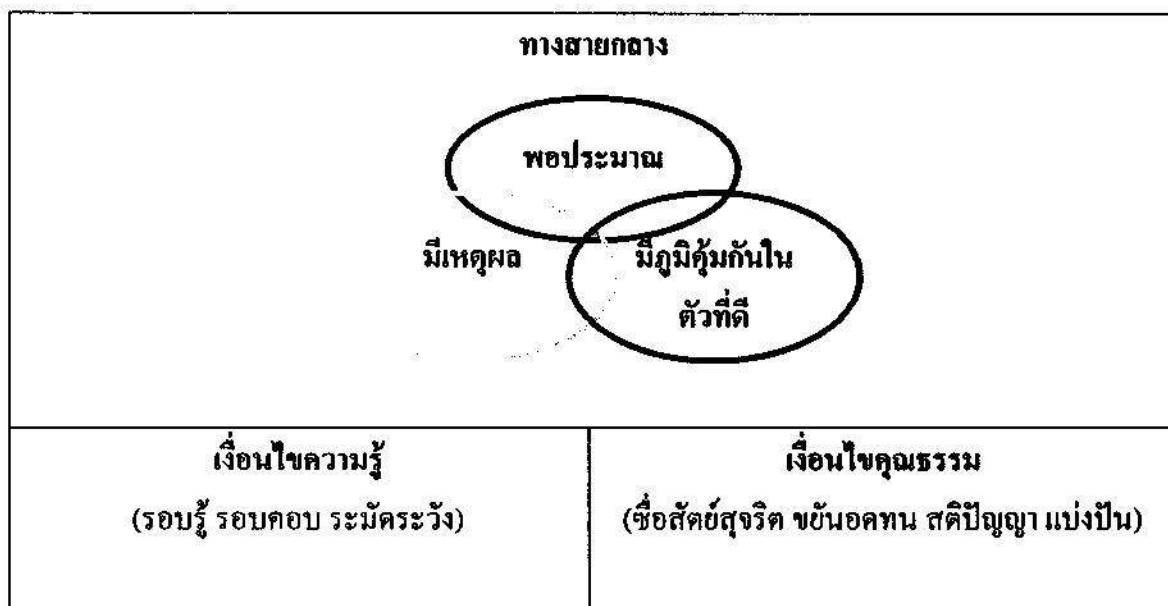
4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ

- เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม
สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

แผนภูมิที่ 2 สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการออมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแล้วพบว่า การออมกับปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีสัมพันธ์กันดังนี้

การออม คือ กิจกรรมหนึ่งของการเรียนรู้การปฏิบัติพัฒนาชีวิตตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเห็นได้ว่าการออมนั้นคือการรู้การคิด การปฏิบัติ ที่มุ่งให้เกิดการประหยัด การถนอม การสงวน ทั้งชีวิตสิ่งของและทรัพยากรธรรมชาติที่เรามีที่เราหาได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเป็นปัจจัยการดำรงชีวิตและพัฒนาชีวิตให้เจริญไม่ตกอยู่ในความประมาทขาดสติ

ความรู้ ความคิด และการปฏิบัติดังกล่าว ก็คือ ความรู้ ความคิด และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง จะเห็นได้ว่าในกระบวนการออมทุกประเภทย่อมจะเน้นที่สิ่งซึ่งเป็นตัวคุณธรรม จริยธรรม เน้นที่ความซื่อสัตย์สุจริต เน้นที่ให้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เน้นให้รู้จักความพอดี พอประมาณ มีเหตุผล ทั้งการทำ การพูด และการคิด

ตัวอย่างของการออกมาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีเป็นกิจกรรมเรียนรู้อย่างหนึ่ง การทำบัญชี จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การศึกษา การฝึกคน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติพัฒนา ความรู้ ความคิด และการปฏิบัติที่ถูกต้อง ก่อความเจริญทั้งในด้านอาชีพหรือเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เป็นต้น

การทำบัญชี คือ การจดบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีวิตของเราในครอบครัวของเราชุมชนของเราและประเทศของเรา

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกจะเป็นตัวบ่งชี้อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชีวิตเรา เราสามารถนำข้อมูลคิดมาบอกปัจจุบัน และ อนาคตของเราได้ ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนชีวิตและกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตในครอบครัวในชุมชนในประเทศของเราได้

บัญชีครัวเรือน มิได้ หมายถึง การทำบัญชีหรือบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันเท่านั้น แต่อาจ หมายถึง การบันทึกข้อมูลด้านอื่น ๆ ในชีวิต ในครอบครัว เป็นต้น ของเราได้ด้วย เช่น บัญชีทรัพย์สิน พืชพันธุ์ พันธุ์ไม้ ในบ้านเรา ในชุมชนเรา บัญชีความรู้ความคิดของเรา บัญชีผู้ทรงคุณผู้รู้ ในชุมชนเรา บัญชีเด็กและเยาวชนของเรา บัญชีภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ของเรา เป็นต้น หมายความว่า สิ่งหรือเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตของเราสามารถจดบันทึกได้ทุกอย่าง

การบันทึก คือ การเขียนเมื่อมีการเขียนก็มีการคิด เมื่อมีการคิดก็ก่อปัญญา เมื่อเกิดปัญญาเราก็มองเห็นเหตุเห็นผล เมื่อเห็นเหตุเห็นผล เราก็จะคิดจะทำให้ถูกต้องตามเหตุตามผล เมื่อทำถูกต้อง ได้ถูกเหตุถูกผลนั่นคือทางเจริญของเรา

การทำบัญชีครัวเรือนในด้านเศรษฐกิจ หรือการบันทึกรายรับรายจ่ายที่ทางราชการพยายามส่งเสริมให้เราได้ทำกันนั้น เป็นเรื่องการบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวัน ประจำเดือนว่า เรามีรายรับจากอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีรายจ่ายอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด ในแต่ละวัน สัปดาห์ เดือน และปี เพื่อจะได้เห็นภาพรวมว่าเรารับเท่าใด จ่ายเท่าใด เหลือเท่าใด หรือเกินคือจ่ายเกินรับเท่าใด รายการใด จ่ายน้อยจ่ายมาก จำเป็นน้อยจำเป็นมาก จำเป็นน้อยอาจลดลง จ่ายเฉพาะที่จำเป็นมาก เช่น ซื้อกับข้าว ซื้อยา ซื้อเสื้อผ้า ซ่อมแซมบ้าน การศึกษา เป็นต้น เท่าใด ซื้อบุหรี่ยี่ห้อเข้าบาร์ บ้าหวย เป็นต้น จำนวนเท่าใด เมื่อนำมาบวกลบคูณหารกันแล้ว ขาดดุลเกินดุลไปเท่าใด เมื่อเห็นตัวเลข เราก็อาจคิดได้ว่าสิ่งไม่จำเป็นนั้นลดลงได้หรือไม่ เลิกได้หรือไม่ ถ้าไม่ลด ไม่เลิกจะเกิดอะไรกับครอบครัวของเรา ประเทศของเรา ถ้าคิดได้ก็เท่ากับว่ารู้จักความเป็นคน และพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีเหตุผล เป็นคนรู้จักพอประมาณ เป็นคนรักตนเอง รักครอบครัว รักชุมชน รักประเทศชาติมากขึ้น

จะเห็นได้ว่า การทำบัญชีครัวเรือน ในเรื่องรายรับรายจ่ายก็ดี เรื่องอื่น ๆ ก็ดี คือวิถีแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ

ปรัชญาชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม พหุติ สอดคล้องถูกต้องตามกฎหมายที่มีทั้งความเป็นเอกภาพและ
 ดุลยภาพอยู่เสมอ เป็นกลาง ไม่เอียง ไม่อคติ เข้าข้างใคร หรือข้างไหน เป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น

เอกภาพและดุลยภาพนี้เอง คือ เครื่องกำจุนให้โลกนี้อยู่รอดได้ ก้าวเดินต่อไปได้ ชีวิตคน
 สังคม ชุมชน ประเทศเรา ก็อยู่ภายใต้กฎนี้ เราจึงต้องศึกษากฎนี้ให้รู้ให้เข้าใจ และนำมาประพฤติ
 ปฏิบัติให้ได้ความเจริญก็จะบังเกิดแก่เราตลอดไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิ่นสุวรรณ เตสยานนท์ (2526 :126 – 128) ได้ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยม
 พื้นฐาน เรื่องการประหยัดและการออม การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎหมายของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่างจาก 12 โรงเรียนจำนวน 400 คน
 ผลปรากฏว่า ค่านิยมพื้นฐานดังกล่าว ของนักเรียนอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ ยกเว้นการใช้เวลาว่าง
 ในการหาความรู้และรายได้การรับบริการตามลำดับก่อนและหลัง การละเว้นการใช้สิทธิหรืออยู่ใน
 ระดับที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมด้านการประหยัดและการออม
 สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างกันในค่านิยมด้านการมี
 ระเบียบวินัย และการเคารพกฎหมาย เมื่อจำแนกตามระดับเศรษฐกิจ นักเรียนที่มีสภาพเศรษฐกิจ
 ต่างกัน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมด้านการประหยัดและการออม การมีระเบียบวินัยไม่
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพศกับฐานะทางเศรษฐกิจไม่มีผลร่วมกันต่อระดับ
 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมด้านการประหยัดและการออม การมีระเบียบวินัยและการเคารพ
 กฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สุจิตรา บัวใบ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมการออม
 ในครัวเรือน ในเขตเมืองและเขตชนบทของประเทศไทย สรุปได้ว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีสัดส่วน
 การออมรูปของการถือสินทรัพย์ทางการเงินในระบบคือสินทรัพย์ทางการเงินรวมสูงกว่าสินทรัพย์
 ทางการเงินนอกระบบทั้งสิ้น ยกเว้น ในเขตชนบทของ กทม. และ 3 จังหวัดรอบนอกที่มีสัดส่วนการ
 ถือสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบสูงกว่าในระบบ ซึ่งรูปแบบของสินทรัพย์ทางการเงินในระบบที่อยู่
 ในความนิยม ได้แก่ เงินฝากธนาคารพาณิชย์ กรมธรรม์ประกันชีวิต เงินฝากธนาคารออมสินและ
 สลากออมสิน ส่วนรูปแบบของสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบได้แก่ การเล่นแชร์ และเงินให้กู้ยืม
 สำหรับเหตุผลสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจออมรูปแบบต่างๆ ได้แก่ สถานที่ตั้งของสถาบันการเงิน,
 ความสามารถในการถอนเงิน, ความมั่นคงของสถาบัน และผลตอบแทนที่ได้รับ โดยในการออมนั้น
 มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อไว้ใช้ยามชราและเจ็บป่วย เพื่อการศึกษาและเพื่อป้องกันการสูญหาย
 ส่วนอุปสรรคที่ไม่ทำการออมกับสถาบันการเงิน ได้แก่ รายได้ต่ำ นอกจากนั้นยังมีสาเหตุเกี่ยวกับ

ความไม่เข้าใจวิธีการออมกับสถาบันการเงิน พบว่า รายได้, จุดมุ่งหมายในการออมเพื่อป้องกันการสูญหาย, ผลตอบแทน และสถานที่ตั้งของสถาบันมีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการอธิบายความต้องการออม ดังกล่าว ของครัวเรือน เมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้น ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมจะเพิ่มขึ้นตาม

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 44-45) ได้ทำการศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี พบว่า เทคนิคแม่แบบเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นโดยการสังเกตพฤติกรรมของคนนั้น ๆ หรือกลุ่มนั้น ๆ โดยมีแม่แบบเป็นสื่อให้ ผู้สังเกตมีทัศนคติ ความคิดหรือพฤติกรรมเปลี่ยนไปตามลักษณะของแม่แบบที่ได้สังเกต ตัวแบบและผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกตควรจะมี ความคล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตมีความสนใจของผู้สังเกต และจะช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น วัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน ฯลฯ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยที่นักเรียนไม่มีโอกาสได้เห็นพฤติกรรมของแม่แบบเกี่ยวกับการประหยัด อันจะช่วยให้นำไปปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

พันคำ มีโพทอง (2533 : 91-109) ได้ทำการศึกษา คำนิยมพื้นฐานห้าประการของครูผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีปริมาณการได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองสูง จะมีค่านิยมพื้นฐานทั้งด้านความรักชาติ ด้านประหยัดและอดออม ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการพึ่งตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองในปริมาณต่ำ ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ สุรวุฒิ ปัดโรตอง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทครอบครัวในการถ่ายทอดการเมืองให้กับนักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และพบว่าเด็กนักเรียนที่มีการศึกษาทางการเมืองภายในครอบครัวสูง ได้รับการถ่ายทอดทางการเมืองสูงกว่านักเรียนที่มีการสื่อสารทางการเมืองภายในครอบครัวต่ำ

พวงพยอม ชิดทอง (2536 : 41) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลของการให้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชิงไหมคริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีการประหยัดสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะสถานการณ์จำลองเป็นการเลียนแบบสภาพการณ์หรือสมมุติการณ์ต่าง ๆ ให้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมากที่สุด และสถานการณ์จำลองยังช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาปัญหาจากสถานการณ์จำลองนั้น ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ทักษะในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา

มีความเข้าใจในสถานการณ์นั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น และสถานการณ์จำลองยังสามารถสร้างอารมณ์ ทักษะ ความสนใจ และชักจูงให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่ต้องการได้

เสาวลักษณ์ ธรรมทิปสกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า รายได้เป็นปัจจัย กำหนดการออม ของครัวเรือน เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ทุกกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติในเชิงบวก และค่าความยืดหยุ่น ของเงินออมต่อรายได้มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า ครัวเรือน ที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีการออม ที่แตกต่างกันมาก และทรัพย์สินสุทธิ เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงลบ สำหรับรูปแบบการออมที่สำคัญของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. คือ การออมในรูปทรัพย์สิน สภาพคล่อง ได้แก่ การถือเงินสดฝากกับสถาบันการเงิน โดยมีเหตุผลในการออม คือ เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย ชรา หรือยามฉุกเฉิน และเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน

ณัฐกรณ์ สิทธิชัย (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่างก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคงทนเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง ปรากฏว่าพฤติกรรมการประหยัดหลังเรียนและหลังเรียน 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภัทรา เสงวาณิชย์ (2541 : 83-85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมการประหยัดของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมประหยัด และการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ วาสนา มีแสงทอง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บุคคลในครอบครัวเป็นสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจออม และคล้ายคลึงกับที่ ปฐมาวดี ทิพย์อาสน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ญาติ ครอบครัว และเพื่อนเป็นสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจออม

เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ (2542 : 50) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) พบว่านักเรียนมีการประหยัดมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทรพันธ์ หุ่นรักวิทย์ (2545 : 52-54) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนได้ นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีพฤติกรรมการประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัชวาล โชติช่วง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร: ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลปอแดงและตำบลชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า วัตถุประสงค์ในการออมของเกษตรกรลูกค้าที่ออมในรูปของการถือเงินสด เพื่อเตรียมไว้สำรองในการใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และค่าใช้จ่ายในครัวเรือน นอกจากนั้น ยังเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเสริม ส่วนในการออมเงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพราะต้องการทำตามระเบียบ วิถีปฏิบัติของธนาคาร และเพื่อต้องการสิทธิประโยชน์ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีไว้ให้ เช่น การเลี้ยงชีพ และเพื่อประกันชีวิต

เกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตำบลปอแดงและตำบลชนบท มีรูปแบบการออมที่นิยมมากที่สุดคือ การถือเงินสด รองลงมาคือการฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพราะมีบัญชีเงินฝากอยู่แล้วจึงสะดวกในการฝากออม

เหตุผลที่ทำให้เกษตรกรลูกค้าธนาคารตัดสินใจออมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มากที่สุดคือ ธนาคารมีความน่าเชื่อถือ รองลงมาเนื่องจากได้รับความสะดวกและเพื่อตอบสนองความดีที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีต่อลูกค้าตามลำดับ

ไพโรจน์ เภาวิจิตร (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ว่าพฤติกรรมการออมทรัพย์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความถี่ในการออมทรัพย์ไม่สม่ำเสมอ เป็นการออมเพื่อตนเอง บุตร และบิดามารดา มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วย/ยามชรา เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพและเพื่อการศึกษาบุตร โดยจะเลือกออมทรัพย์กับธนาคารพาณิชย์ บริษัทประกันชีวิต และสหกรณ์ออมทรัพย์ เหตุผลในการเลือกคือ มีความมั่นคง ผลตอบแทนและการให้บริการ รูปแบบในการออมทรัพย์และรูปแบบที่สนใจจะออม คือเงินฝากออมทรัพย์ กรมธรรม์ประกันชีวิต และเงินฝากประจำ เหตุผลในการเลือกคือความมั่นคง สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดง่ายและให้ผลตอบแทนดี ระยะเวลาในการออมทรัพย์ที่สนใจอยู่ระหว่าง 1-3 ปี มีวัตถุประสงค์ในการออมทรัพย์แบบผูกพันเพื่อ

ใช้ในยามเจ็บป่วย เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย และเพื่อการศึกษาบุตร ส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีผลต่อการออมทรัพย์คือ ทำให้ออมทรัพย์ได้น้อยลง เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้มากขึ้น ภาครัฐควรมีนโยบายคือ เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินออมทรัพย์และให้สามารถนำเงินออมทรัพย์ไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้ ได้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การมีบุตร ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพหลัก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการออมทรัพย์ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ระดับรายได้ ช่วงอายุ และอาชีพหลัก ตามลำดับ

ชนาธิป ชินะนาวิน (2545: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับค่านิยมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์เชิงเส้น ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพในครอบครัว ผลที่ได้จากเพื่อน ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากสื่อ และรายได้ของผู้ปกครอง กับค่านิยมด้านการประหยัดมีค่าเท่ากับ .466 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำหนักความสำคัญของผลที่ได้จากเพื่อน และผลที่ได้จากครูส่งผลต่อค่านิยมด้านการประหยัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนำหนักความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและรายได้ของผู้ปกครองส่งผลต่อค่านิยมด้านการประหยัดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์เชิงเส้นของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพในครอบครัว ผลที่ได้จากเพื่อน ผลที่ได้จากครู และผลที่ได้จากสื่อ มีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมด้านการประหยัด ส่วนผลที่ได้จากเพื่อนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อค่านิยมด้านการประหยัดโดยผ่านมาทางผลที่ได้จากสื่อ

ฤติสรา กฤตวรกาญจน์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพัฒนาพฤติกรรมการออมในเยาวชนโดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนา: กรณีศึกษาเยาวชนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของพฤติกรรมการออมเยาวชนที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีรายได้และรายจ่ายไม่สูงมากนัก เพราะฐานะทางครอบครัวไม่ดี ส่วนเยาวชนที่ออมเงินไม่ได้เพราะ การมีค่าใช้จ่ายมาก จนใช้เงินเกินตัว รายรับไม่พอกับค่าใช้จ่าย ซึ่งเหตุผลของการไม่มีเงินออมเกิดจากอิทธิพลทางสังคมที่ทำให้นักเรียนมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ทั้งสิ้น จึงเป็นที่มาของการเป็นหนี้ของเยาวชนด้วย ทางด้านความรู้เจตคติ และค่านิยมด้านการออมของเยาวชนเยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้และเข้าใจเรื่องการออมสอดคล้องตามค่านิยมของสังคมไทยที่เป็นสังคม

ของการประหยัดคอดอม เฉพาะความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเท่านั้นแต่วิธีบริหารจัดการการเงิน ยังมีน้อย

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมมีความสำคัญและจำเป็นจะต้องปลูกฝังให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและรู้จักเก็บออมตั้งแต่ในวัยเด็กเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จากศึกษาค้นคว้าแนวคิดการออมและพฤติกรรมการออม ความสำคัญของการออมและประโยชน์ของการออม แนวทางในการรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม แนวทางการปลูกฝังพฤติกรรมการออมและการประหยัด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งข้อมูลงานวิจัยที่น่าเสนอข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรการวิจัย เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ โดยลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 445 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 211 คน ซึ่งเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยสุ่มนักเรียนจากทั้ง 12 ห้องเรียนของทุกชั้นเรียน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540: 400 ; อ้างอิงจาก Yamane.1967 : 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ	N	แทนจำนวนประชากรทั้งหมดที่ศึกษา
	n	แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	e	แทนความคลาดเคลื่อนจากกลุ่มตัวอย่าง 0.05 (ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %)

ได้จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนดังตารางที่ 3
 ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 4	151	70
ประถมศึกษาปีที่ 5	159	74
ประถมศึกษาปีที่ 6	135	67
รวม	445	211

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

2.1 เกี่ยวกับครอบครัวและสื่อ

2.2 เกี่ยวกับปัจจัยจากครูและเพื่อน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตร
 ประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลางและน้อย
 จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจากครูและเพื่อน มีเกณฑ์การให้คะแนน
 ดังนี้

3 หมายถึง ได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับสูง

2 หมายถึง ได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับปานกลาง

1 หมายถึง ได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับน้อย

เกณฑ์การแปลความหมายของแต่ละระดับปัจจัยจากครูและเพื่อนผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังนี้
 (ประคอง กรรณสูตร , 2542)

2.50 - 3.00 แสดงว่าได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับสูง

1.50 - 2.49 แสดงว่าได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับปานกลาง

1.00 - 1.49 แสดงว่าได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

โดยสอบถามพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออมของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับพฤติกรรมการออมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	มีพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	มีพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	มีพฤติกรรมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของแต่ละระดับพฤติกรรมการออม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังนี้

(ประทอง กรรณสูตร , 2542)

4.50 - 5.00 หมายถึง	มีพฤติกรรมการออมมากที่สุด
3.50 - 4.49 หมายถึง	มีพฤติกรรมการออมมาก
2.50 - 3.49 หมายถึง	มีพฤติกรรมการออมปานกลาง
1.50 - 2.49 หมายถึง	มีพฤติกรรมการออมน้อย
1.00 - 1.49 หมายถึง	มีพฤติกรรมการออมน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์

กับกับพฤติกรรมการออม

2. กำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

การออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของ

นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ให้เป็นไปตามพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องทางภาษา และความเหมาะสมในการเรียงข้อความก่อนหลังและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค ซึ่งผลการหาคุณภาพเครื่องมือได้ค่าเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนประชาบำรุง เพื่อนำแบบสอบถามส่งให้นักเรียนทำแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามที่นักเรียนตอบซึ่งผู้วิจัยได้รับคืนภายใน 1 สัปดาห์

3. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 211 ฉบับ ซึ่งเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 211 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 211 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างมาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมด จากนั้นส่งประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐานได้แก่ ความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 เกี่ยวกับครอบครัวและสื่อด้วย ความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ

2.2 เกี่ยวกับปัจจัยจากครูและเพื่อน ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์พฤติกรรมกรออมโดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

4.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อ กับพฤติกรรมกรออมของนักเรียน จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน โดยใช้สถิติไคว์-สแควร์ (Chi-Square)

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากครูและปัจจัยจากเพื่อนกับพฤติกรรมกรออม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	แทน	ไคว์-สแควร์ (Chi-Square)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ค่าใช้ในการพิจารณานัยสำคัญทางสถิติ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ปังจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับปังจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 การศึกษาระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปังจัยส่วนบุคคล ปังจัยด้านครอบครัวและสื่อ และปังจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

๐๙
๒๐-๐๒-๖๑
๒๕๖๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ รายรับ นักเรียนต่อเดือน รายจ่ายของนักเรียนต่อเดือน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา และสื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนมาวิเคราะห์หาจำนวนและร้อยละ ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	73	34.60
1.2 หญิง	138	65.40
รวม	211	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 10 ปี	29	13.74
2.2 10 – 12 ปี	171	81.04
2.3 มากกว่า 12 ปี	11	5.22
รวม	211	100.00
3. รายรับนักเรียน / เดือน		
3.1 น้อยกว่า 400 บาท	89	42.20
3.2 400 – 600 บาท	76	36.00
3.3 601 – 1,000 บาท	33	15.60
3.4 มากกว่า 1,000 บาท	13	6.20
รวม	211	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายจ่ายนักเรียน / เดือน		
4.1 น้อยกว่า 400 บาท	91	43.13
4.2 400 – 600 บาท	73	34.60
4.3 601 – 1,000 บาท	30	14.21
4.4 มากกว่า 1,000 บาท	17	8.06
รวม	211	100.00
5. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง		
5.1 โสด	3	1.42
5.2 คู่หรือสมรส	185	87.68
5.3 หย่าร้างหรือแยกกันอยู่	23	10.90
รวม	211	100.00
6. รายได้ผู้ปกครอง / เดือน		
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	72	34.12
6.2 5,000 – 10,000 บาท	89	42.18
6.3 10,001 – 20,000บาท	35	16.59
6.4 มากกว่า 20,000บาท	15	7.11
รวม	211	100.00
7. สื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน		
7.1 หนังสือพิมพ์	32	15.17
7.2 นิตยสาร วารสาร	42	19.90
7.3 หนังสือการ์ตูน นิทาน	38	18.01
7.4 โทรทัศน์ วิทยุ	99	46.92
รวม	211	100.00

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.40 อายุ 10 - 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.04 มีรายรับน้อยกว่า 400 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.20 มีรายจ่ายน้อยกว่า 400 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.12 มีสถานภาพในครอบครัวที่ผู้ปกครองมีคู่หรือ

สมรส คิดเป็นร้อยละ 87.70 ผู้ปกครองมีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.18 และสื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน คือ โทรศัพท์ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 46.92

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการอมของนักเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชารัฐ สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำผลจากการตอบแบบสอบถามวัดระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการอมของนักเรียนซึ่งมี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจากครู และปัจจัยจากเพื่อน มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยวิเคราะห์รวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 5-7

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการอมของนักเรียน โดยมีเกณฑ์การประเมิน (ประกอบ กรรณสูตร, 2542) ดังนี้

- 2.50 - 3.00 แสดงว่าได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับสูง
- 1.50 - 2.49 แสดงว่าได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับปานกลาง
- 1.00 - 1.49 แสดงว่าได้รับปัจจัยจากครูและเพื่อนในระดับน้อย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยสิ่งแวดล้อมโดยรวม

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1 ด้านครู	2.22	0.42	ปานกลาง
2. ด้านเพื่อน	2.08	0.78	ปานกลาง
รวม	2.45	0.50	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารัฐ สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยปัจจัยจากครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.22) รองลงมา คือ ปัจจัยจากเพื่อน ($\bar{X}$ = 2.08)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยจากครูที่มีต่อพฤติกรรมการออม
ของนักเรียน

ปัจจัยจากครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. นักเรียนใช้สิ่งของตามอย่างครู	1.75	0.58	ปานกลาง
2. นักเรียนรักษาทรัพย์สินส่วนรวมตามที่ครูสอน	2.35	0.51	ปานกลาง
3. นักเรียนทำประโยชน์เพื่อสังคมตามที่ครูสอน	2.31	0.46	ปานกลาง
4. นักเรียนจะทำตามแบบอย่างครูที่นักเรียนชื่นชอบ	2.20	0.58	ปานกลาง
5. นักเรียนตั้งใจเรียนขึ้นเพราะชื่นชอบครู	2.36	0.58	ปานกลาง
6. นักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนไปใช้ในชีวิิตประจำวัน	2.50	0.50	มาก
7. นักเรียนนำคำสอนของครูมาใช้พัฒนาดตนเอง	2.43	0.54	ปานกลาง
8. นักเรียนแก้ไขปัญหาดตามคำแนะนำของครู	2.45	0.53	ปานกลาง
9. นักเรียนดำเนินชีวิตตามคำแนะนำของครู	2.24	0.50	ปานกลาง
10. นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของครูและนำไปปฏิบัติ ตาม	1.89	0.58	ปานกลาง
รวม	2.22	0.42	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยจากครูที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม
สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ปัจจัยจากครูที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยปัจจัยจากครูที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ การที่นักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนไปใช้ในชีวิิตประจำวัน ($\bar{X} = 2.50$) รองลงมา คือ การที่
นักเรียนแก้ไขปัญหาดตามคำแนะนำของครู ($\bar{X} = 2.45$) และ การที่นักเรียนนำคำสอนของครูมาใช้
พัฒนาดตนเอง ($\bar{X} = 2.43$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยจากเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรม
การออมของนักเรียน

ปัจจัยจากเพื่อน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. นักเรียนเลียนแบบบุคลิกภาพของเพื่อน	1.86	0.82	ปานกลาง
2. นักเรียนแก้ปัญหาตามวิธีที่เพื่อนแนะนำ	1.80	0.81	ปานกลาง
3. นักเรียนปรึกษาเพื่อนก่อนตัดสินใจ	2.31	0.73	ปานกลาง
4. นักเรียนใช้เวลาว่างทำกิจกรรมตามเพื่อน	2.27	0.72	ปานกลาง
5. นักเรียนเต็มใจปฏิบัติตามคำสั่งของเพื่อน	1.77	0.84	ปานกลาง
6. นักเรียนมีความสนใจในการทำกิจกรรมตามเพื่อน	2.11	0.72	ปานกลาง
7. นักเรียนใช้สินค้าตามเพื่อน	1.89	0.86	ปานกลาง
8. นักเรียนซื้อสินค้าตามเพื่อน	1.86	0.84	ปานกลาง
9. นักเรียนเล่นกีฬาตามเพื่อน	1.84	0.82	ปานกลาง
10. นักเรียนมีงานอดิเรกตามเพื่อน	1.88	0.84	ปานกลาง
รวม	2.08	0.78	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยจากเพื่อนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยจากเพื่อนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยปัจจัยจากเพื่อนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การที่นักเรียนปรึกษาเพื่อนก่อนตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.31$) รองลงมา คือ การที่นักเรียนใช้เวลาว่างทำกิจกรรมตามเพื่อน ($\bar{X} = 2.27$) และ การที่นักเรียนมีความสนใจในการทำกิจกรรมตามเพื่อน ($\bar{X} = 2.11$)

ตอนที่ 3 การศึกษาระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2

โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำผลจากการตอบแบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียนมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยวิเคราะห์จำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลระดับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน โดยมีเกณฑ์การประเมิน (ประกอบ กรรณสูตร, 2542) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียน

พฤติกรรมการออม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. นักเรียนปฏิบัติตามคำขวัญ “กินของไทย ใช้ของไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด”	3.70	0.76	มาก
2. นักเรียนปฏิบัติตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง	3.74	0.79	มาก
3. นักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำวัน	3.71	1.52	มาก
4. ก่อนใช้จ่ายเงินนักเรียนจะคำนึงถึงความจำเป็นก่อนทุกครั้ง	3.66	0.95	มาก
5. นักเรียนนำเงินที่สะสมไว้ซื้อของเฉพาะที่มีประโยชน์	3.81	0.84	มาก
6. นักเรียนจดบันทึกรายรับรายจ่ายเงินทุกครั้งเพื่อให้ทราบข้อมูลการใช้จ่ายเงิน	2.97	1.07	ปานกลาง
7. นักเรียนแบ่งเงินค่าใช้จ่ายประจำวันเพื่อเก็บไว้ซื้อของที่จำเป็น	3.66	0.97	มาก
8. นักเรียนนำเงินที่เหลือเก็บสะสมไว้	3.84	1.04	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
9. นักเรียนนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันไปออมไว้	3.89	0.95	มาก
10. นักเรียนแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้	3.65	1.01	มาก
11. นักเรียนนำเงินไปฝากธนาคารเพื่อให้มีเงินเพิ่มขึ้น	3.58	1.20	มาก
12. นักเรียนแบ่งเงินใช้จ่ายเพื่อการบริจาคหรือทำบุญ	3.37	0.88	ปานกลาง
13. นักเรียนตรวจสอบราคาสินค้าก่อนซื้อ	3.97	0.93	มาก
14. นักเรียนไม่ซื้อสินค้าที่มีราคาแพงเกินไป	3.73	1.22	มาก
15. นักเรียนไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้	3.91	1.02	มาก
16. นักเรียนเลือกรับประทานเฉพาะอาหาร,ขนมที่มีประโยชน์และราคาเหมาะสม	3.81	0.84	มาก
17. นักเรียนรับประทานอาหารหมดจานทุกครั้ง	3.73	0.91	มาก
18. นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารที่โรงเรียนให้บริการแทนการซื้ออ่านเอง	3.53	0.97	มาก
19. นักเรียนใช้ดินสอจนกว่าจะหมดแท่ง	3.59	1.02	มาก
20. นักเรียนมักนำของที่ใส่แล้วมาดัดแปลง ซ่อมแซม แทนการซื้อใหม่	3.12	1.05	ปานกลาง
รวม	3.50	0.92	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารัฐ สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมการออมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยพฤติกรรมการออมของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การที่นักเรียนตรวจสอบราคาสินค้าก่อนซื้อ ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ การที่นักเรียนไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้ ($\bar{X} = 3.91$) และ การที่นักเรียนนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันไปออมไว้ ($\bar{X} = 3.89$)

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อ และปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน โดยใช้สถิติไคว์-สแควร์ (Chi-Square) ผลปรากฏดังตารางที่ 9-10

ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชาบำรุงสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment correlation coefficient) ผลปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออม

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการออม					χ^2	df	p
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. เพศ								
1.1 ชาย	3 4.10%	22 30.10%	30 41.10%	14 19.20%	4 5.50%	51.318**	4	0.000
1.2 หญิง		5 3.60%	39 28.30%	71 51.40%	23 16.70%			
2. อายุ								
2.1 น้อยกว่า 10 ปี	1 3.40%	2 6.90%	15 51.70%	6 20.70%	5 17.20%	13.189	12	0.355
2.2 10 – 12 ปี	2 1.17%	24 14.04%	49 28.65%	75 43.86%	21 12.28%			
2.3 มากกว่า 12 ปี		1 9.10%	5 45.50%	4 36.40%	1 9.10%			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการออม					χ^2	df	p
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
3. รายรับนักเรียน								
3.1 น้อยกว่า 400 บาท			11	57	21	196.866**	12	0.000
			12.40%	64.00%	23.60%			
3.2 400 – 600 บาท		2	40	28	6			
		2.60%	52.60%	36.80%	7.90%			
3.3 601 – 1,000 บาท		17	16					
		51.50%	48.50%					
3.4 มากกว่า 1,000 บาท	3	8	2					
	23.10%	61.50%	15.40%					
4. รายจ่ายนักเรียน								
4.1 น้อยกว่า 400 บาท			16	58	17	144.218**	12	0.000
			17.60%	63.70%	18.70%			
4.2 400 – 600 บาท		2	36	25	10			
		2.70%	49.30%	34.20%	13.70%			
4.3 601 – 1,000 บาท	1	17	12					
	3.30%	56.70%	40.00%					
4.4 มากกว่า 1,000 บาท	2	8	5	2				
	11.80%	47.10%	29.40%	11.80%				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.40 ส่วนนักเรียนชายส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.10 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่า เพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับพฤติกรรมการออม นั่นคือ เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

นักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วงน้อยกว่า 10 ปีและมากกว่า 12 ปีนั้นมีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.70 และ 45.50 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วง 10-12 ปี มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.86 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

นักเรียนที่มีรายรับน้อยกว่า 400 บาทส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 64.00 นักเรียนที่มีรายรับ 400 – 600 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.60 ส่วนนักเรียนที่มีรายรับ 601 – 1,000 บาท และมากกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 51.50 และ 61.50 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่า รายรับนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับพฤติกรรมการออม นั่นคือ รายรับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

นักเรียนที่มีรายจ่ายน้อยกว่า 400 บาทส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63.70 นักเรียนที่มีรายจ่าย 400 – 600 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.30 ส่วนนักเรียนที่มีรายจ่าย 601 – 1,000 บาท และมากกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 56.70 และ 47.10 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่า รายจ่ายนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับพฤติกรรมการออม นั่นคือ รายจ่ายนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อกับพฤติกรรมการออม

ปัจจัยด้าน ครอบครัวและสื่อ	พฤติกรรมการออม					χ^2	df	p
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
1. สถานภาพสมรส ของผู้ปกครอง								
1.1 โสด			1	1	1	8.465	8	0.389
			33.30%	33.30%	33.30%			
1.2 คู่หรือสมรส	3	27	56	76	23			
	1.60%	14.60%	30.30%	41.10%	12.40%			
1.3 บิดามารดา หย่าร้าง			12	8	3			
			52.20%	34.80%	13.00%			
2. รายได้ผู้ปกครอง								
2.1 น้อยกว่า 5,000 บาท		23	33	1	15	102.326**	12	0.000
		31.90%	45.80%	1.40%	20.80%			
2.2 5,000 – 10,000 บาท		36	40	5	8			
		40.40%	44.90%	5.60%	9.0%			
2.3 10,001 – 20,000บาท		9	9	16	1			
		25.70%	25.70%	45.70%	2.90%			
2.4 มากกว่า 20,000บาท	1	3	3	5	3			
	6.70%	20.0%	20.0%	33.30%	20.00%			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ปัจจัยด้านครอบครัว และสื่อ	พฤติกรรมการออม					χ^2	df	p
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
3. สื่อที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของนักเรียน								
3.1 หนังสือพิมพ์		2 6.30%	12 37.50%	13 40.60%	5 15.60%	10.350	12	0.585
3.2 นิตยสารวารสาร	2 4.80%	6 14.30%	13 31.00%	13 31.00%	8 19.00%			
3.3 หนังสือการ์ตูน นิทาน		7 18.40%	12 31.60%	15 39.50%	4 10.50%			
3.4 โทรทัศน์ วิทยุ	1 1.00%	12 12.80%	32 32.70%	44 40.30%	10 12.80%			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพในครอบครัวที่ผู้ปกครองเป็น
โสดนั้นมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก และปานกลางเป็นจำนวนเท่ากัน คิดเป็น
ร้อยละ 33.30 เหมือนกัน นักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่
ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.10 ส่วนนักเรียนที่มีสถานภาพในครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างนั้นมี
พฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.20 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทาง
สถิติ ปรากฏว่า สถานภาพสมรสของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท และ 5,000 – 10,000 บาท ส่วนใหญ่มี
พฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 45.80 และ 44.90
ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท
ส่วนใหญ่มิพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 45.70 และ 33.30
ตามลำดับ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่า รายได้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับพฤติกรรมการออม นั่นคือ รายได้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการออม

นักเรียนมีสื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม คือ หนังสือพิมพ์, นิตยสารและวารสาร, หนังสือการ์ตูนและนิทาน และโทรทัศน์วิทยุ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 40.60, 31.00, 39.50 และ 40.30 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

ตารางที่ 11 สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออม

	พฤติกรรมการออม	ปัจจัยด้านครู	ปัจจัยด้านเพื่อน
ปัจจัยด้านเพื่อน			1.000
ปัจจัยด้านครู		1.000	0.135 (0.018)
พฤติกรรมการออม	1.000	0.215** (0.046)	0.321** (0.103)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บ หมายถึงค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนด (The Coefficient of Determination: r^2)

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านครูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมคิดเป็นร้อยละ 4.6 ส่วนปัจจัยด้านเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมคิดเป็นร้อยละ 10.3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียน 445 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 211 คน ซึ่งเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยสุ่มนักเรียนจากทั้ง 12 ห้องเรียนของทุกชั้นเรียน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ และพฤติกรรมการออมของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน การหาค่าสถิติทดสอบไคว์-สแควร์ (Chi-square) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชารุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมการออมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยพฤติกรรมการออมของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การที่นักเรียนตรวจสอบราคาสินค้าก่อนซื้อ ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ การที่นักเรียนไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้อยู่ และการที่นักเรียนนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันไปออมไว้

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรม การออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน พบว่า

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับ พฤติกรรมการออม ได้แก่ เพศ รายรับของนักเรียน และรายจ่ายของนักเรียน

2.2 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับ พฤติกรรมการออม ได้แก่ รายได้ผู้ปกครอง ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านเพื่อนนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการ ออมของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การที่นักเรียนตรวจสอบราคาสินค้าก่อนซื้อ รองลงมา คือ การ ที่นักเรียนไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้อยู่ และการที่นักเรียนนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่าย ประจำวันไปออมไว้ โดยการที่นักเรียนมีพฤติกรรมการออมดังกล่าวนี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากการที่ นักเรียนได้รับการสั่งสอนจากผู้ปกครอง หรือครู ในเรื่องเกี่ยวกับการรู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น ไม่ว่าจะ เป็นการใช้เหตุผลผ่านการคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจซื้อ การตรวจสอบราคาของสินค้า เป็นต้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัวและสื่อ และปัจจัย สิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียน ประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม ทุกด้านเป็นดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าเพศ รายรับนักเรียน และรายจ่ายนักเรียนมีความสัมพันธ์ทาง สถิติกับพฤติกรรมการออม ส่วนอายุของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับพฤติกรรมการออม โดยจำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้

2.1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม โดยนักเรียนหญิงจะมีพฤติกรรมการ ออมในระดับสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ เภาวิจิตร (2543) ที่พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการออมทรัพย์ของประชาชนใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2.1.2 อายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม ซึ่งอาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุใกล้เคียงกันทำให้พฤติกรรมและการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นผลให้ปัจจัยด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

2.1.3 รายรับของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม โดยสามารถสรุปได้ว่านักเรียนที่มีรายรับน้อยจะมีพฤติกรรมการออมในระดับสูงกว่านักเรียนที่มีรายรับมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนที่มีรายรับน้อยนั้น จำเป็นที่จะต้องประหยัดเพื่อที่จะเก็บเงินไว้ใช้จ่ายสำหรับสิ่งที่จำเป็นมากกว่า โดยในขณะที่เดียวกันนั้นนักเรียนที่มีรายรับมาก อาจจะใช้จ่ายเงินอย่างสุรุ่ยสุร่ายเพราะคิดว่าตนเองมีเงินจำนวนมากพอที่จะใช้จ่ายสำหรับซื้อสิ่งของต่างๆ ได้ตามต้องการ จึงไม่เห็นประโยชน์ของการประหยัดคอออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุณิสรา กฤตวรกาญจน์ (2548) ที่ได้ทำการศึกษาได้ทำการศึกษาพัฒนาพฤติกรรมการออมในเยาวชนโดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนา: กรณีศึกษาเยาวชนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เยาวชนที่มีรายรับไม่มากนัก จะมีรายจ่ายไม่สูงด้วย เพราะฐานะทางครอบครัวไม่ดี

2.1.4 รายจ่ายนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม โดยสามารถสรุปได้ว่านักเรียนที่มีรายจ่ายน้อยจะมีพฤติกรรมการออมในระดับมาก ส่วนนักเรียนที่มีรายจ่ายมากก็จะมีพฤติกรรมการออมในระดับน้อย การที่นักเรียนที่มีรายจ่ายน้อยมีพฤติกรรมการออมในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนกลุ่มนี้เป็นนักเรียนที่รู้จักประหยัดคอออม จึงทำให้รายจ่ายของนักเรียนในแต่ละเดือนน้อยตามไปด้วย ซึ่งในทางกลับกันนั้นนักเรียนกลุ่มที่มีรายจ่ายมากก็เนื่องมาจากนักเรียนในกลุ่มนี้ไม่รู้จักประหยัดคอออมจึงทำให้มีรายจ่ายในแต่ละเดือนมากตามไปด้วย

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัวและสื่อ พบว่ารายได้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับพฤติกรรมการออม ส่วนสถานภาพครอบครัวและสื่อไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับพฤติกรรมการออม โดยจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้มากมีพฤติกรรมการออมในระดับมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อย อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองที่มีรายได้มากหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่านั้น จะสามารถส่งเสริมเกี่ยวกับด้านการงานให้แก่เด็กเรียนได้มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย นอกจากนี้ผู้ปกครองที่มีรายได้มากนั้นมักจะมีความรู้ความเข้าใจในการที่จะอบรมสั่งสอนบุตร มีความตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษา และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมบุตรให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดามีผลต่อการดำรงชีวิต การปรับตัว และการเห็นคุณค่าในตัวเองของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพร อุวรรณโณ (2525: อ้างอิงจาก Perry and others, 1975) ที่พบว่า ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมจะมีผลต่อพฤติกรรมการควบคุมตัวเองของเด็ก เด็กซึ่งมีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำมักคุ้นเคยและให้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากกฎเกณฑ์ของสังคมในชีวิตประจำวันเสมอ จึงมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแบบอย่าง และมักจะพบว่าเด็กที่อยู่ในสังคมที่เสื่อมโทรม หรือชุมชนแออัดมักเป็นเด็กที่ขาดความควบคุมตัวเอง และมีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกรและมีปัญหาต่อสังคม ส่วนเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลางและระดับสูง ตัวแปรที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของเด็กขึ้นอยู่กับกรอบระเบียบและระดับการศึกษาของบิดามารดา

2.2.2 สื่อที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม โดยพบว่าสื่อที่มีอิทธิพลทั้งหมดส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนในระดับมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากการอ่านหนังสือ บทความ หนังสือพิมพ์ และนวนิยาย การรับฟังวิทยุ การรับชมรายการโทรทัศน์ และรับชมภาพยนตร์ ทำให้นักเรียนมีความชื่นชอบและต้องการเป็นอย่างตัวแบบในสื่อ การรับเอาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ได้พบจากสื่อมาเป็นของตนเองและนำมาไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยสอดคล้องกับที่ ยูวดี เทียรหมประสิทธิ์ (2536) ได้อธิบายอิทธิพลของสื่อมวลชนว่าวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่าง ๆ ทุกรูปแบบ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน และอิทธิพลของสื่อมวลชนจะครอบคลุมและเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิต

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับพฤติกรรมการออม โดยจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.3.1 ปัจจัยด้านครูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม เนื่องจากครูและโรงเรียนจะส่งผลต่อค่านิยมและประสบการณ์แก่เด็ก โดยทำให้เด็กรู้ถึงพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ แฟรงเคน (Fraenkel, 1977) กล่าวว่า ครูและระบบโรงเรียนมีอิทธิพลต่อค่านิยมของเด็ก เพราะค่านิยมนั้นสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนและการสอนค่านิยม และสอดคล้องกับที่ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543) ได้กล่าวว่า ครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าครูสอนให้นักเรียนรู้และกระทำแต่สิ่งดีๆ นักเรียนก็จะเป็นคนดี มีค่านิยมทางคืออยู่กับตัว ทั้งนี้เพราะผลจากครูปลูกฝังค่านิยมให้แก่เด็ก ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าถ้าครูได้ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักประหยัดอดออม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนแล้ว จึงส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก พร้อมกับเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีรู้จักประหยัดและเก็บออมเพื่อประโยชน์ในวันข้างหน้าต่อไป

2.3.2 ปัจจัยด้านเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม เนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อตัวนักเรียนอย่างมาก ทำให้นักเรียนประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับและปฏิบัติตามพฤติกรรมของกลุ่มทั้งในด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติของกลุ่มมาเป็นของตนเอง สอดคล้องกับที่ สุพัตรา สุภาพ (2534) กล่าวไว้ว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่บุคคลชอบยึดเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เพื่อนยอมรับ และแสดงความเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งพฤติกรรมการออมก็เช่นเดียวกัน ถ้าในกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่รู้จักเก็บออม และประหยัดแล้วนั้น นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มนั้นก็จะมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนนั้น สามารถนำปัจจัยที่ได้ไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการออมของนักเรียนได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมของโรงเรียนหรืออาจจัดเป็นกิจกรรมที่บูรณาการสอดแทรกเข้าไปในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนปกติ

1.2 การนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมไปใช้ในการจัดกิจกรรมนั้น ควรปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมและปัจจัยให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนแต่ละช่วงชั้นด้วย เนื่องจากบางปัจจัยอาจไม่สามารถนำไปใช้กับนักเรียนในช่วงชั้นอื่นได้ หรือในนักเรียนช่วงชั้นอื่น ๆ นั้นอาจมีปัจจัยอื่นที่มีความสัมพันธ์เพิ่มเติมจากผลการวิจัยในครั้งนี้ครูผู้จัดกิจกรรมจึงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับนักเรียนก่อนที่จะจัดกิจกรรมนั้น ๆ ขึ้น

1.3 สำหรับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน ควรมีการนำข้อสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการออมของนักเรียน เช่น การจัดหลักสูตรและกิจกรรมให้นักเรียนมีความรู้ และตระหนักเกี่ยวกับการออม หรือการจัดการอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อให้ครูสามารถถ่ายทอดและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนต่อไป เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อให้คุณภาพในการวัดพฤติกรรมการออมชัดเจนขึ้น ควรเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นๆ แล้วนำมาหาความสอดคล้อง เช่น แบบสัมภาษณ์เพื่อนร่วมชั้นเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และแบบสังเกตพฤติกรรมการออมในชั้นเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยการเกิดพฤติกรรมการออมของนักเรียนที่อยู่ในระดับอื่นๆ เช่น นักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3 หรือช่วงชั้นที่ 4

2.3 เนื่องจากตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษาซึ่งได้แก่ปัจจัยด้านต่างๆ ของนักเรียนเป็นเพียงปัจจัยบางส่วนเท่านั้น มิใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมทั้งหมด ดังนั้น หากมีการศึกษาเพิ่มเติม ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น สถานการณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี. (2548). *อุ่นไอรัก เกราะแห่งชีวิตและครอบครัว*. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- กรุณา อักษรารุช. (2547). *เงินทองของมีค่าระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1 - 3). พิมพ์ครั้งที่ 5*.
กรุงเทพฯ : ฝ่ายสื่อสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย . อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด .
- กรุงเทพธุรกิจฉบับพิเศษ . "Kid & Money," นิตยสารผาสุก . (กรกฎาคม – กันยายน 2547) .
บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด ,188 : 16-17 .
- " การออม " กองทุนรวม . (2549). [ออนไลน์] . เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaimutualfund.com>
- กุลิสรา กฤตวรกาญจน์ . (2549) . รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการออมในเยาวชนโดย
ใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนา : กรณีศึกษาเยาวชนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัด
เชียงใหม่ . เชียงใหม่ : คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กุลทิพย์ ศาสตระรุจิ. (2548). *วิจัยพบวัยรุ่นไทยนี้ท่วม เข้าบ่อนหมุนเงินใน ข่าวสาร*
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544) . "สัมพันธภาพที่ดีและถูกต้องระหว่างพ่อแม่กับลูก ," แม่และเด็ก
ฉบับที่ 348 : 94-96
- _____ . (2550) . "รู้จักใช้เงิน ," การศึกษาวันนี้ ปีที่ 7 , ฉบับที่ 319 : 11-12
- กฤษฎา ถิรโสภณและคนอื่นๆ. (2548). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาการออมและการใช้จ่ายของ*
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กอบกุล ฉาวรานนท์. (2543). *สื่อมวลชนกับสังคม* . กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- กฤติกา ลีลาเพตะ. (2544) . *การศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย*
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ประสานมิตร.
- กุลวรรณ วิทชาวสุริ. (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว*.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ศิโยซากิ โรเบิร์ต ที . (2544). *พ่อรวยสอนลูก# 2 : เงินสี่ด้าน* . กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- _____ . (2545). *พ่อรวยสอนลูก* . กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , สำนักงาน . รายงานผลการประชุมปรับปรุงแผนและทิศทางการ

การทำงาน 21 ตุลาคม 2525 ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม . กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , ม.ป.ป.

คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน , วุฒิสภา . (2548). สรุปผลการประชุม

“ พิจารณาศึกษาและติดตามสถานการณ์และแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
ของประเทศ รวมทั้งแนวทางการปฏิรูประบบราชการทางการเงิน การคลัง
ครั้งที่ 53 . วันพุธที่ 15 มิถุนายน 2548 . กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร
และสถาบันการเงิน , รัฐสภา .

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง . (2548). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร . พิมพ์ครั้งที่ 2 .

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ .

ครูสังคมแห่งประเทศไทย , สมาคม . (2533). แนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนใน
ปัจจุบัน . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด .

งามตา วนิทนานนท์ . (2534). จิตวิทยาสังคม . กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .

จรรยา สุวรรณชาติ . (2532). “ครอบครัวสัมพันธ์,” ครูปริทัศน์ เดือนมิถุนายน : หน้า 10-14 .

_____ . (2535). “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารในครอบครัวเพื่อเสริมสร้างเด็กและ
เยาวชน,” ประมวลบทความวิชาการฉบับพิเศษ พ.ศ. 2525 – 2535 . กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

เจริญศักดิ์ แสงฉัตรสุวรรณ . (2548). เอกสารประกอบการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค 1 .

กรุงเทพฯ : มรภ.สวนดุสิต .

จีระพรรณ นิสสภา . (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองและ

พฤติกรรม การดูโทรทัศน์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 6 .

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร .

ชนาธิป ชินะนาวิน . (2545). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับค่านิยมด้านการประหยัดของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์เชิงเส้น . ปริญญานิพนธ์

กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .

- ัชชาวล โชติช่วง. (2542). การศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกรรูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณี : ตำบลปอแดง และตำบลชนบท อำเภอนบพ
จังหวัดขอนแก่น .ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาวิณี สุวรรณภานิต. (2542). “สื่อมวลชนและอิทธิพลของสื่อมวลชนในสังคมใหม่,”
บรรณารักษ์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 17 , 2 : 51-58 .
- ชื่นชุมล อุกฤษฏ์วิริยะ. (2534). อิทธิพลความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
เปิดรับสื่อวิทัศน์ประเภทเอ็กซ์ของเยาวชนไทยที่อยู่ในสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร .
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติพัชร คุรุธรรมย์. (2549). “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ,” 1 (3 พฤศจิกายน 2549) [ออนไลน์] .
เข้าถึงได้จาก (http://www.kanmuang.org/NT_2/data/4/0008-1.html)
- ณัฐกรณ์ สิริรัชช. (2541). พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้
กระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง . วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา) . เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2537). “ อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการใช้ภาษาของนักเรียนและนิสิต
นักศึกษา,” ครุศาสตร์ . 23 : 53-63
- ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ. (2528). ปัจจัยทางด้านจิตวิทยานิเทศที่เกี่ยวกับการอบรม
เลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2539). รายงานการวิจัยการควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะ
ที่สำคัญของเยาวชนไทย . กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ .
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย . (2546). เงินทองต้องใสใจ . กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบุคลากร
ธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย .
- ธนาคารแห่งประเทศไทย . (2541). เอกสารเผยแพร่การณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออม .
กรุงเทพฯ : สำนักผู้ว่าการ.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2525). เด็กกับสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก
(เล่มที่ 1, หน่วยที่ 6, หน้า 317-394). กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นวพร เรืองสกุล. (2544). ทำเงินให้แจ่มใส. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ].

_____. (2546). ออมก่อน รวยก่อน – ฉบับพิเศษสำหรับตลาดหลักทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

นิยม บุญมี. (2534). ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิ่มนุช ประสานทอง. (2545). “ วัยรุ่นกับความฟุ่มเฟือย ,” life & family . 6 , 70 (มกราคม 2545).

ปฐมาวดี ทิพย์อาสน์. (2543). การศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกรรูกค้าธนาคารเพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลนาโพธิ์และตำบลอุตุรัง

กิ่งอำเภออุตุรัง จังหวัดมหาสารคาม.วิทยานิพนธ์ บธ.ม.(บริหารธุรกิจ). มหาสารคาม :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .

บุญเสริม บุญเจริญผล. (2548). การออม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.fpo.go.th>

ประสงค์ กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทุม แป้นสุวรรณ. (2519). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ .

ประสาธ อิศรปริดา. (2523). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต .

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2547). เลี้ยงลูกวัยรุ่นยากตรงไหน. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด

ปิ่นสุวรรณ เตสยานนท์. (2526). การศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการ

ประหยัดและการออม การมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมายของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ห้องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.

“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)”. (2550). กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์ .

หั่นคำ มีโพทอง. (2533). การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้น

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.

(วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์พันธุ์ จันทร์เพ็ญ. (2525). พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และพฤติกรรมทาง

สังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย : เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดกับ

โรงเรียนอนุบาลเอกชน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

ไพฑูรย์ พงศบุตรและคณะ. (2523). แบบเรียนสังคมศึกษา ส.101 และ ส. 102 . กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช .

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2543). จำเป็นต้องปฏิรูประบบการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพโรจน์ เภาวิจิตร. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง. (2522). อิทธิพลของสภาพการทางเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- พวงพะยอม ชิดทอง. (2536). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัคของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พดุมพล นุ่มพรวัว. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัคของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร . สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรพันธ์ หรุ่นรักวิทย์. (2545). ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการ
ประหยัคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร . สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัลลภา อนุศรี. (2543). การศึกษาสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนเทศบาล 2 วัดทรงพระ (สุทริวิเทศอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี .
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มาลา คลรักชัย. (2546). วิธีใช้จ่ายเงินในฮ่องกง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งเอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด.
- “มุมมองพ่อคุณแม่ สอนลูกเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ” ธนาคารกรุงเทพ. (2550) .[ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkokbank.com>
- มนต์ชัย นินนาทนนท์. (2526). อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ . รายงานการวิจัย . เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุวดี เข็ชรณประสิทธิ์. (2536). เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยา . กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ :
นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.

ราศี เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2514). การศึกษาเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของเด็กวัยรุ่นไทย
ที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต . ภาควิชาวิจัย
ทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เรณูรัชต์ ประสิทธิ์เกตุ. (2542). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการประหยัดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม). ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .

_____. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2540). เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (มหภาค). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิชย์ .

วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. (2546). หลักการสอนการพัฒนาทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วทีนี แก้วขาว. (2547). “ ไม่ใช่เรื่องยากหากคิดจะออม.” วารสารมหาคไหญวิชาวการ 2 , 3 : 67 - 74

วรารณ สามโกเศศ. (2547). “เด็กไทยต้องการบทเรียนรู้จักใช้เงิน.” มติชนรายวัน.

(19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547). 7 , 9477 : 6 – 7.

_____. (2549). รู้จักใช้ เข้าใจเงิน . กรุงเทพฯ : ธนาคาร ไทยพาณิชย์ .

วันดี ทองงอก. (2543). ผลกระทบของสื่อมวลชนที่มีต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเยาวชน
ในเขตภาคอีสานเหนือตอนบน. รายงานการวิจัย . กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์และคณะ. (2536). การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและ
ความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพ. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .

วารินทร์ สายโอบเอื้อและคณะ. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร.

วาริตา พลายบัว. (2532). รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติ
ต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ (การประชาสัมพันธ์) .
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศรันยา เผือกผ่อง. (2542). “สัมพันธ์ภาพของคู่สมรส ,” วารสารคหเศรษฐศาสตร์ 3 , 43 : 24-29.

- ศรินชา ชัยเพ็ชรเจริญกิจ. (2530). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัคของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี . ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2518). ผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอิทธิพลของกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรม
การคล้อยตาม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงษ์. (2543). ครอบครัวและเครือญาติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง .
- สุกษัย ชำรงสกุลศิริ. (2535). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม ศึกษากรณีของประเทศไทยใน
ช่วงปี พ.ศ. 2513 -2532 . วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีสังคม
(เกริก).
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม . กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต .
- สายสุรี จุติกุล. (2540). การพัฒนาครอบครัว . กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี .
- สุกัญญา ศิระวนิชและนันทริกา คุ่มไพโรจน์. (2528). อิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร .
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- สุจิตรา บัวใบ. (2526). การวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตนอก
ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรินญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทรเอม. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชา จันทรเอมและสุรางค์ จันทรเอม. (2529). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช .
- สุพัตรา สุภาพ. (2531). ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- _____. (2534). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุภัทรา เสงวนาณิชย์. (2541). การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540 – 2541 และ
พฤติกรรมประหยัคของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น. ปรินญาณิพนธ์กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภาภย์ อินทองคง. (2550). “การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิต : กรณีการออม ปรินญาณิพนธ์เศรษฐกิจพอเพียง
และการทำบัญชีครัวเรือน,” .ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน. สงขลา.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพฯ .โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สุรวุฒิ ปัดไธสง. (2542). บทบาทครอบครัวในการถ่ายทอดทางการเมืองให้กับนักเรียน

ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ประสานมิตร.

สมพันธ์ บุญคุปต์. “เลี้ยงลูกอย่างไรให้(ได้)ดี.” วิทยุทรูทูลดาร์. 12 , 2546.

สมยศ เม่นเข้ม. (2540). “ การศึกษาเพื่อสร้างค่านิยมของมนุษย์,” ครูเชียงราย .33,178 : 9 -13.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2528). สังคมไทยแนวทางวิจัยและพัฒนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น .

โสภณ โรจน์ธำรง. (2545). พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

วิทยานิพนธ์ (ศ.ม.). คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานการศึกษา. (2550). เอกสารเผยแพร่การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2550 . สาระการพัฒนา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา . กรุงเทพฯ : สำนักยุทธศาสตร์ กรุงเทพมหานคร .

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). สถิติรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พ.ศ. 2547 . [ออนไลน์] .

เข้าถึงได้จาก : <http://www.nso.go.th>

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ร่วมกับมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว และมูลนิธิเพื่อ

การพัฒนาเด็ก (มพค.). (2548). “ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมการจับจ่ายใช้สอย

ของเด็กและวัยรุ่น กรณีศึกษาประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร”. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ .

สำรอง เพ็งหนู. (2524). เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ . กรุงเทพฯ

เสาวลักษณ์ ธรรมทีปสกุล. (2539). พฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรอุทก้า ธ.ก.ศ. .

วิทยานิพนธ์ (ศ.ม.). : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .

หทัย เหมทานนท์. (2549). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ “ การสำรวจทัศนคติของประชาชนเพื่อ

การพัฒนานโยบายสาธารณะที่ดี การออม การจัดสวัสดิการ และการถือฤกษ์กันโดย

ภาคประชาชน.” เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เดือนกุมภาพันธ์ 2549.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

(มสช.)

อนิสา เชนันนท์. (2547). เงินทองของมีค่าระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4 - 6). พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ : ฝ่ายสื่อสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย .

อมรินทร์พรินต์ติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

- อลงกรณ์ ปรีดิพิทังค์. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการรับรู้ข่าวสาร
วัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์
ศศ.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ประสานมิตร.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2541). “อิทธิพลของครูและโรงเรียนที่มีต่อสุขภาพจิตเด็ก,” วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 1, 2 : 45
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2544). สื่อการเรียนรู้ สาระพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- Fraenkel , Jack R. (1977) .How to teach About Values : An Analytic Approach .
New Jersey : Prentice-Hell .
- Gloria , Heinemann D . (1983). “ Family Involvement and Support for Widowed Persons ,”
Family Relationships in Later Life . New Delhi : A Sage Focus.
- Hetherington , Mavis E.& Parke , Ross D . (1993) . Child Psychology . Singapore : Mc Graw-Hill .
New York : Russell Sage Foundation.
- Hurlock , Elizabeth B. (1978). Child Development. Tokyo : Kosaido .
- Stinnett , Nick, Walters, James & Evelyn, Kaye .(1984) Relationships in Marriage and the Family.
New York : Macmillan .
- Stinnett , Nicholas . (1985) . “ Strong Families,” Marriage and Family In a changing Society .
New York : Free Press .
- Rogers , Dorothy. (1977) . Child Psychology . California : Brook/Cole Publishing .
- Wood , Donald N. and Leps , Arvo A. (1983) . Mass Media and The Individual . Los
Angeles : West Publishing .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ.0564.11/1500

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

21 กันยายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รศ.ดร.เอี่ยมพร เขียวหิรัญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุรัสวดี บุระไพบูลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลักษณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชานาฏ สำนักรงานเขตหนองแขม สังกัด กรุงเทพมหานคร” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.บุปผา แหม่มประเสริฐ	กรรมการ
3. อ.ทวีศักดิ์ จงประคับเกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาค่ะจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เสรมบุรขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ศธ.0564.11/1501

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

21 กันยายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุรัสวดี บุระพะไพบูลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิศรัทธาปรัชญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมกรรมการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชานาครัง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัด กรุงเทพมหานคร” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.บุปผา แซ่มประเสริฐ	กรรมการ
3. อ.ทวีศักดิ์	จงประคับเกียรติ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ศษ.0564.11/1502

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

21 กันยายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุรัสวดี นูระไพบูลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิศาสตร์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษากฎการการขอมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชานาบุ่ง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัด กรุงเทพมหานคร” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
2. ศศ.นุปลา แหม่มประเสริฐ	กรรมการ
3. อ.ทวีศักดิ์ จงประคับเกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ด้านครอบครัวและสื่อ

2.2 ปัจจัยจากครูและเพื่อน

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการออมและการประหยัดตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่าน

1. นักเรียนเพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ขณะนี้นักเรียนอายุ

☐ น้อยกว่า 10 ปี

☐ 10 ปี – 12 ปี

☐ มากกว่า 12 ปี

3. รายรับของนักเรียนต่อเดือน

☐ น้อยกว่า 400 บาท

☐ 400 – 600 บาท

☐ 601 – 1000 บาท

☐ มากกว่า 1000 บาท

4. ค่าใช้จ่ายของนักเรียนต่อเดือน

☐ น้อยกว่า 400 บาท

☐ 400 – 600 บาท

☐ 601 – 1000 บาท

☐ มากกว่า 1000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ด้านครอบครัวและสื่อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่าน

1. สถานภาพของผู้ปกครอง

- ☐ โสด
- ☐ คู่หรือสมรส
- ☐ หย่าร้างหรือแยกกันอยู่

2. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

- ☐ น้อยกว่า 5,000 บาท
- ☐ 5,000 – 10,000 บาท
- ☐ 10,001 - 20,000 บาท
- ☐ มากกว่า 20,000 บาท

3. สื่อประเภทใดที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของนักเรียนมากที่สุด (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- ☐ หนังสือพิมพ์
- ☐ นิตยสาร วารสาร
- ☐ หนังสือการ์ตูน นิทาน
- ☐ โทรทัศน์ วิทยุ

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจากครูและเพื่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียน
เกี่ยวกับปัจจัยจากเพื่อนและครู

ข้อ	ลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ปัจจัยจากครู นักเรียนใช้สิ่งของตามอย่างครู			
2	นักเรียนรักษาทรีพัสต์ส่วนรวมตามที่ครูสอน			
3	นักเรียนทำประโยชน์เพื่อสังคมตามที่ครูสอน			
4	นักเรียนจะทำตามแบบอย่างครูที่นักเรียนชื่นชอบ			
5	นักเรียนตั้งใจเรียนขึ้นเพราะชื่นชอบครู			
6	นักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
7	นักเรียนนำคำสอนของครูมาใช้พัฒนาตนเอง			
8	นักเรียนแก้ไขปัญหาคตามคำแนะนำของครู			
9	นักเรียนดำเนินชีวิตตามคำแนะนำของครู			
10	นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของครูและนำไปปฏิบัติตาม			
	ปัจจัยจากเพื่อน			
11	นักเรียนเลียนแบบบุคลิกภาพของเพื่อน			
12	นักเรียนแก้ปัญหาคตามวิธีที่เพื่อนแนะนำ			
13	นักเรียนปรึกษาเพื่อนก่อนตัดสินใจ			
14	นักเรียนใช้เวลาว่างทำกิจกรรมตามเพื่อน			
15	นักเรียนเต็มใจปฏิบัติตามคำสั่งของเพื่อน			
16	นักเรียนมีความสนใจในการทำกิจกรรมตามเพื่อน			
17	นักเรียนใช้สินค้าตามเพื่อน			
18	นักเรียนซื้อสินค้าตามเพื่อน			
19	นักเรียนเล่นกีฬาตามเพื่อน			
20	นักเรียนมีงานอดิเรกตามเพื่อน			

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการออมตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียน
เกี่ยวกับการออมตามความเป็นจริง

ข้อ	ลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนปฏิบัติตนตามคำขวัญ “กินของไทย ใช้อยของไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด”					
2	นักเรียนปฏิบัติตนตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง					
3	นักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำวัน					
4	ก่อนใช้จ่ายเงินนักเรียนจะคำนึงถึงความจำเป็นก่อนทุกครั้ง					
5	นักเรียนนำเงินที่สะสมไว้ซื้อของเฉพาะที่มีประโยชน์					
6	นักเรียนจดบันทึกรายรับรายจ่ายเงินทุกครั้งเพื่อให้ทราบข้อมูลการใช้จ่ายเงิน					
7	นักเรียนแบ่งเงินค่าใช้จ่ายประจำวันเพื่อเก็บไว้ซื้อของที่จำเป็น					
8	นักเรียนนำเงินที่เหลือเก็บสะสมไว้					
9	นักเรียนนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันไปออมไว้					
10	นักเรียนแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้					
11	นักเรียนนำเงินไปฝากธนาคารเพื่อให้มีเงินเพิ่มขึ้น					
12	นักเรียนแบ่งเงินใช้จ่ายเพื่อการบริจาคหรือทำบุญ					
13	นักเรียนตรวจสอบราคาสินค้าก่อนซื้อ					
14	นักเรียนไม่ซื้อสินค้าที่มีราคาแพงเกินไป					

ข้อ	ลักษณะพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	นักเรียนไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะของเดิมยังใช้ได้อยู่					
16	นักเรียนเลือกรับประทานเฉพาะอาหาร,ขนมที่มีประโยชน์และราคาเหมาะสม					
17	นักเรียนรับประทานอาหารหมดจานทุกครั้ง					
18	นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารที่โรงเรียนให้บริการแทนการซื้ออ่านเอง					
19	นักเรียนใช้ดินสอจนกว่าจะหมดแท่ง					
20	นักเรียนมักนำของที่ใช้แล้วมาดัดแปลงซ่อมแซมแทนการซื้อใหม่					

ภาคผนวก ก

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประชาบำรุง

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประชาบำรุง

โรงเรียนประชาบำรุง ตั้งอยู่เลขที่ 10 หมู่ที่ 1 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บนพื้นที่ดินจำนวน 6 ไร่ 3 งาน 49 ตารางวา ด้านหน้าโรงเรียนติดถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ ด้านหลังติดคลองภาษีเจริญ บริเวณรอบ ๆ โรงเรียนเป็นที่ต่ำ มีน้ำท่วมถึงในฤดูน้ำ ที่ดินนี้นายล้อม พักอุดม เป็นผู้อุทิศให้

โรงเรียนนี้จัดตั้งโดย ขุนจรรยา สักดิ์ประเสริฐ นายอำเภอภาษีเจริญ เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2481 โดยมีพระยาอมรฤทธิธำรง ข้าหลวงประจำจังหวัดพระนครและธนบุรีเป็นประธานในพิธีเปิด ในวันเปิดเรียนมีครู 2 คน มีนักเรียนชาย-หญิง รวม 49 คน นายแฉล้ม เกียงประคู้ เป็นครูใหญ่ เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 ได้ขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และในปี พ.ศ. 2521 เปิดเรียนภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา 2521

ปี พ.ศ. 2546 เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปี พ.ศ. 2547 ใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐานสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ. 2548 ใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐานสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนถึงปัจจุบัน

สถานที่ตั้ง โรงเรียนประชาบำรุง ตั้งอยู่เลขที่ 10 หมู่ที่ 1 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 0-2421-0168 โทรสาร 0-2421-0168

พื้นที่สถานศึกษา 6 ไร่ 3 งาน 49 ตารางวา

ข้อมูลทั่วไป โรงเรียนประชาบำรุงเป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีบุคลากรในโรงเรียนจำนวน 55 คน แบ่งเป็นสายบริหาร 3 คน สายปฏิบัติการสอน 40 คน พี่เลี้ยงเด็ก 6 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน นักการภารโรง 3 คน คนสวน 1 คน คนงาน 1 คน โดยเป็นชาย 16 คน หญิง 39 คน บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท 5 คน ระดับปริญญาตรี 43 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 8 คน อายุเฉลี่ยของครู 43 ปี ประสบการณ์ทำงานของครูโดยเฉลี่ย 17 ปี

ข้อมูลนักเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ถึงปัจจุบัน มีดังนี้

ปีการศึกษา 2546 ชาย 468 คน หญิง 462 คน รวม 930 คน

ปีการศึกษา 2547 ชาย 497 คน หญิง 509 คน รวม 1006 คน

ปีการศึกษา 2548 ชาย 530 คน หญิง 500 คน รวม 1030 คน

ปีการศึกษา 2549 ชาย 505 คน หญิง 511 คน รวม 1016 คน

ปีการศึกษา 2550 ชาย 524 คน หญิง 483 คน รวม 1007 คน

อาคารเรียน ปัจจุบัน มี 4 อาคาร ดังนี้

อาคาร 1 อาคารตึก 3 ชั้น (พิภพเทพ) มี 10 ห้องเรียน ชั้นล่างเป็นสำนักงาน, ห้อง UBC, ห้องคอมพิวเตอร์, และห้องพัสดุ

อาคาร 2 อาคารไม้ 2 ชั้น (สุพรรณิการ์) ชั้นบน ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาอังกฤษ ห้องภาษาไทย ห้องศิลปะ ชั้นล่าง ห้องกอท. ห้องนาฏศิลป์/ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องดนตรี

อาคาร 3 อาคารตึก 4 ชั้น (ทิพย์อัญชัน) มี 12 ห้องเรียนชั้นล่าง ห้องประชุม (ได้ดูแล)

อาคาร 4 อาคารตึก 5 ชั้น มี 9 ห้องเรียน (ราชวดี) ชั้นล่าง เป็นห้องสมุดโรงเรียน ชั้น 2 ห้องผู้อำนวยการ ห้องประกันคุณภาพ ห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง ชั้น 3, 4, 5 เป็นห้องเรียน

อาคารประกอบ 2 อาคาร

1. อาคารปูน 2 ชั้น ชั้นบนเป็นบ้านพักครู 10 ห้อง ชั้นล่างเป็น ห้องนํ้านักเรียน และโรงอาหาร

2. อาคารชั้นเดียว แบ่งเป็น 4 ห้อง คือ ห้องดนตรีสากล ห้องเกษตร ห้องพลศึกษา และห้องลูกเสือ-ยุวกาชาด

สภาพของชุมชน

1. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกข้าว โรงงานอุตสาหกรรมและรับจ้างทั่วไป ครอบครัวยุคใหม่คิดเป็นร้อยละ 90 มีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 150,000 บาท ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่ต่ำมาก นักเรียนร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ มีศาสนสถานใกล้เคียง คือ วัดหลักสาม และวัดป่าทองเนียม สภาพแวดล้อมชุมชนเป็นสวนดั้งเดิม โรงงานอุตสาหกรรมและหมู่บ้านจัดสรร

การคมนาคมสะดวก เนื่องจากอยู่ติดถนนใหญ่ แต่ไม่มีรถประจำทางแล่นผ่าน มีรถรับจ้างสองแถว บ้างแต่น้อยคัน นักเรียนและคนในชุมชนมักประสบอุบัติเหตุบ่อยครั้ง เนื่องจากถนนกว้าง รถแล่นเร็ว มีโรงพยาบาลชุมชนนาควัชรอยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 1 กิโลเมตร

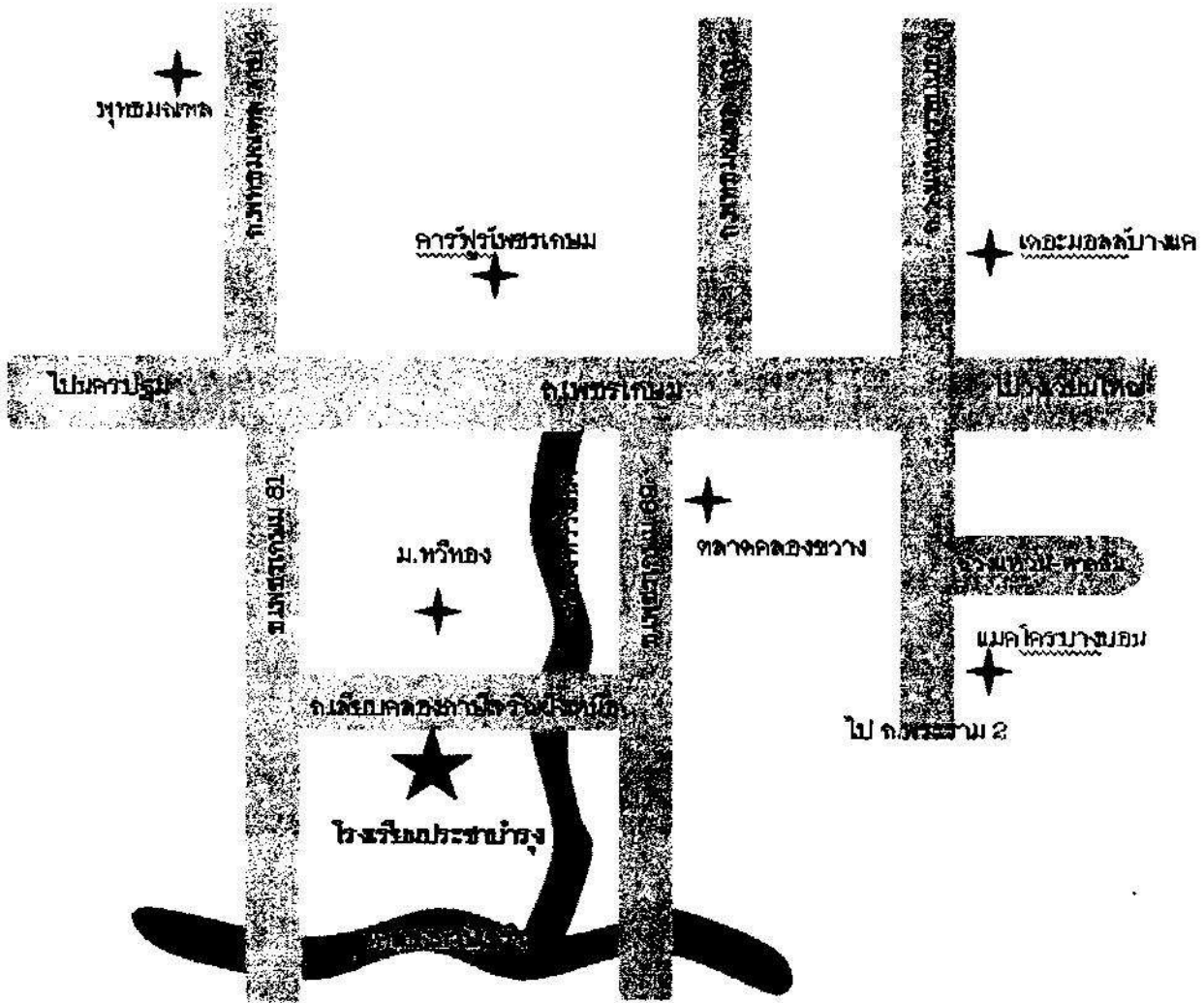
2. อาชีพที่เป็นภูมิปัญญา สืบทอดให้นักเรียนเป็นแนวทางนำไปประกอบอาชีพมีน้อย โรงเรียนจึงจัดทำโครงการเกษตรปลอดสารพิษและกิจกรรมส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น การทำขนม การประดิษฐ์ดอกไม้

3. มูลนิธิ โรงเรียนมีมูลนิธิส่งเสริมการศึกษานักเรียน โดยคณะกรรมการได้จัดสรรดอกผล มาให้การสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนเป็นทุนการศึกษาและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระยะที่ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ดอกเบี้ยลดลง เงินทุนสนับสนุนจากดอกผลมูลนิธิ จึงลดลงมาก

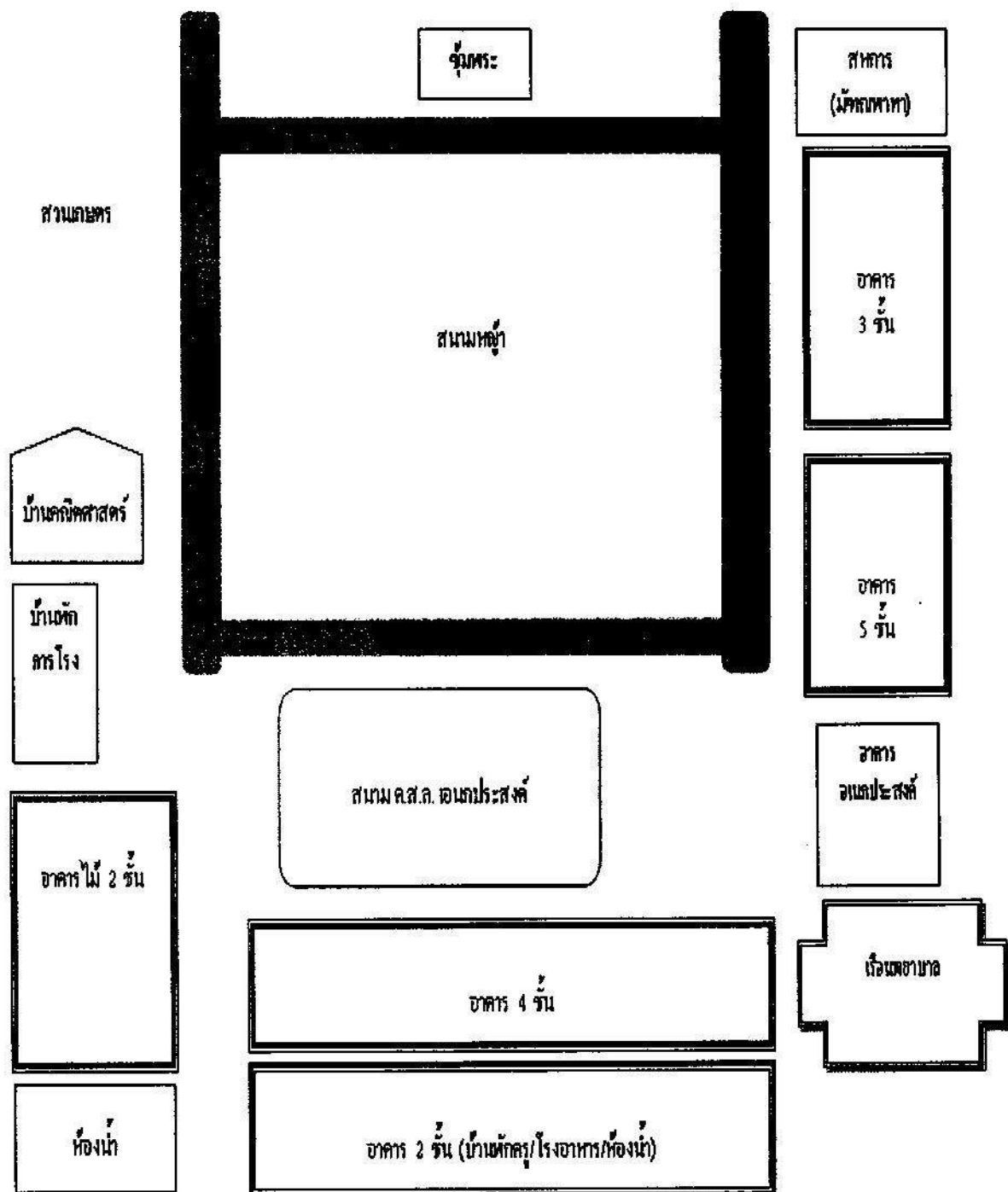
4. การมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน ในการให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาโรงเรียน และการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน โดย สำนักงานเขตหนองแขม ได้จัดเจ้าหน้าที่เทศกิจเข้ามาดูแลการข้ามถนนของนักเรียนร่วมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจจากสถานีตำรวจนครบาลหนองแขม ตั้งแต่เวลา 07.00 – 08.00 น. ทุกวัน

5. การส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์ครูภูมิปัญญา ท้องถิ่น ในการสอนวิชานวดแผนไทย จาก อาจารย์หิรัญ ศิลา และการสอนศิลปะการต่อสู้ประจำชาติ จาก อาจารย์กฤษณ์ ฤทธิ์เคชา

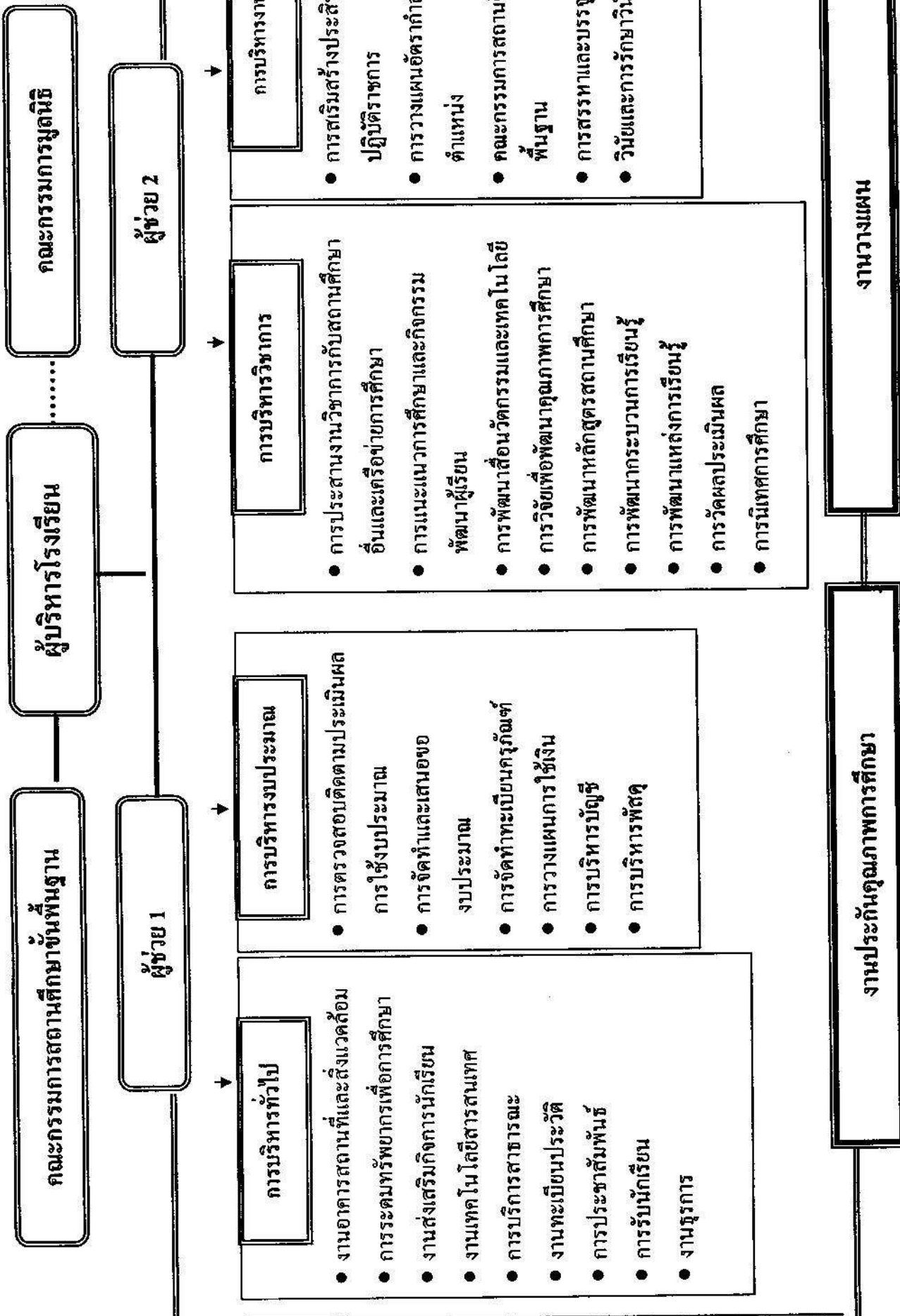
แผนผังแสดงที่ตั้งของโรงเรียนประชานำรุง

แผนผังอาคารเรียน โรงเรียนประชาบำรุง

แผนภูมิการบริหารงานโรงเรียนประชาชาบำรุง

ภาคผนวก ง

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสุรัสวดี บุรณะไพบูลย์
วัน เดือน ปีเกิด	26 กรกฎาคม 2517
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่	50 ตรอกวัดราชนัคดา ถนนดินสอ บวรนิเวศ พระนคร กรุงเทพฯ 10200
ประวัติการศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกอาหารและโภชนาการ วิทยาเขตโชติเวช สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2538 คหกรรมศาสตรบัณฑิต เอกคหกรรมศาสตร์ศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2544 - ปัจจุบัน